

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14 "
Pe o lună . . . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loe
deschis costă fiecare și
20 filerl.
Manuscripte nu să inapoz
lază.

Noi și Ardealul.

Succava, 2 Martie 1912.

S'a făcut de bună seamă cea mai mare greșală în trecutul politic al Românilor din Bucovina, când prin glasul unui episcop nevrednic ne-am opus unei împreunări bisericești cu Ardealul, pentru a satisface niște proaste ambițiuni de patriotism local. Și acum greșeala se rezbună. Rutenii amenință să ajungă ei adevărații stăpâni și în biserică, mai ales că sunt sprijiniți și de unii dintre „stâlpii” noștri, cari în interesul „păcii” între popoarele țerișoarei noastre, tradează o cauză sfântă a neamului nostru! Ar fi fost cu totul altfel să fi fost împreunați cu Ardealul! Dar să nu ne mai plângem de geaba, căci aceasta e acum o cauză percută, ci să vedem puțin, ce se poate face în viitor!

Pe cât de strânse sunt legăturile noastre cu România, pe atât de slabe sunt cele cu Ardealul, adică mai că nici nu există. E drept, este o oare-care legătură ideală: căci scrierile lui Agârbiceanu, Goga, Ciura se cetesc și la noi cu același interes ca și în alte părți, însă aceasta nu e destul. Trebuie să ne cunoaștem de tot bine, mai ales că suferim în mare parte de aceleași rele și în sfârșit suntem doară același popor, deși ne despart Carpații și deși calea ferată nu ajunge până la Bistrița. Noi nu suferim mai puțin ca frații din Ardeal, numai forma pare ceva mai îmblânzită. La noi sistemul de înstrăinare și de corupere e cu mult mai pervers și

ingenios, ca cel al Ungurilor, cari abia acum începură să imite pe sora lor mai mare: Austria. Lozinca „gubernului” nostru e: corupere și bani abia unde nu ajunge aceasta: forța. Astfel nouă pe nesimțite ne-au infiltrat o cultură semito-nemțească, încât ajunsesem să privim de sus spre frații noștri din alte părți, pe când nu vedeam că noi suntem păcăliți că „gubernul” își bate joc de noi.

Acesta este sistemul lor ori-unde și în ori și ce privință. Nu este și la Dvoastră în Ardeal numai cu acea deosebire, că Ungurii nu se sfiesc de nici o măsură, fie ea ori cât de sălbatecă? Iar dacă avem a ne apăra de același dușman, care numai câte odată apare în alte forme, de ce să nu luptăm alături? De ce să nu ne pasioneze și luptele Românilor din Ardeal? La noi alt dușman primejdios e cultura nemțească-semitică, care până acum a făcut ravagii atât de grozave, la Dvoastră e cultura ungurească, care nefiind atât de „superioară” ca cea germană n'ar fi atât de primejdioasă ca cea germană, dacă nu s'ar întrebuița și forța — și știți, că Ungurii nu se sfiesc de nici un mijloc, cu care ar putea câștiga sau cumpăra un suflet de Român. Ei, și aici e dușmanul același, și atunci de ce să nu luptăm alături?

Noi, Românii din Bucovina, în multe privinți suntem foarte înapoiați. Până mai an ne mândriam măcar cu o mișcare economică înfloritoare. Anul trecut însă ne-a arătat că „afacerile” numai la suprafață mergeau bine și ne-am trezit cu un dezastru economic, de care încă n'am scăpat.

Ei bine, mândria noastră, însoțirile economice sunt aproape de ruină. Și în multe locuri munca va trebui începută din nou. Aici am putea învăța atâtea dela băncile ardeleni, în cari vreme de cinci-zeci de ani nu s'au întâmplat nici o delapidare sau o nereglă, așa că băncile astea au acum o temelie sigură. Ardelenii erau pe cale să învețe dela noi, căci se credea că „afacerile” noastre merg într'adevăr bine și acum noi vom merge să învățăm dela ei munca cinstită și înceată, dar sigură. Afaceri riscate, ca afacerile cu lemne, și pe lângă toate acestea împreunate cu delapidări, de acum înainte nu vom putea suferi, ei ne vom lua pildă dela băncile din Ardeal, cari altfel și-au câștigat o temelie atât de sigură și de solidă. Și aici e în interesul nostru să avem legături cât de strânse, și atunci ce mai așteptăm? Căci patriotismul local, care în trecut ne-a fost atât de dăunător azi nu ne mai poate opri!!

Și în Bucovina cel mai mare dușman e acel dinlăuntrul nostru. La noi cultura străină ne-a corupt și prin aceasta dușmanul acesta din mijlocul nostru a devenit mai periculos: suntem umiliți față de orice „beamter” negru-galben, admirăm orice recentă producție „occidentală” și pentru biata noastră Moldovă nu avem decât dispreț „superior”. Am văzut odată, că un Român viteaz din Bucovina, un „stâlp” al poporului i-a scris unui funcționar de la guvern: „ich melde ergebnst!” — „vă anunț cu umilință!” și accentuez că prin situația sa ar trebui să fie într'adevăr

Serenadă *).

Se 'ntoarce în sfânta cetate.
Domnița-i streină și poarta s'a 'nchis.
Eu sunt trubardurul întâiului vis
Și-al primei iubiri sfârimate.

Salcâmi... Salcâmi s'apleacă ușor,
Le suflă podoaba zefirii.
De ce m'abat astăzi, nebun visător,
Prin dreptul ferestrei, căci n'astept cu dor
Să-ți cadă din păr trandafirii?

O, nu viu, frumoaso, să-ți cânt la ferestri
Din colțul umbrat de zorele
Și n'astept în noapte cu drag să privești,
Pe raze de aur cununi să 'mpletești
Din nuferii dragostei mele.

În pieptul meu arde ascuns un vulcan
Și nimenea nu'l înțelege,
Mi-e sufletul 'n neguri umbrat ocean,
Și-i vuet de ape, și-i trist uragan
Cântarea mea fără de lege.

Dar nu viu, steino, să plâng, să te cert,
E blândul trecut ce mă chiamă.

Eu sunt beduinul pribeag în deșert
Și mi caut odihnă. Eu știu să te iert
De vina ta fără de seamă.

Adormi ca și crinul de vânt legănat,
Pe veci mă alungă din minte,
Și uită ispita ce 'n cale ți-a stat,
Și ingerul păcii vegheze-ți la pat,
Și 'n vis aurit să te-alinte.

Icoană pierdută a dorului meu,
Adormi împăcată, senină,
Căci vine din urmă al anilor greu.
Și stelele noastre coboară mereu
Coboară șiși pierd din lumină.

Adormi... Căci cu toții dormi-vom curând
Ca frați, sub aceeași țărână,
Dormi-va și dorul și visul plâpînd,
Și focul din suflet și ura din gând
Le'mpacă eterna stăpână.

Cu noaptea în suflet uitatul proscris
Se 'ntoarce în sfânta cetate.
Domnița-i streină și poarta s'a 'nchis.
Eu sunt trubardurul întâiului vis
Și-l primei iubiri sfârimate!...

I. U. Soricu.

Scrisoare din cazarmă.

— Fragment. —

Scrisoarea aceasta o scriu din Tirol, țara cea sfântă, cum o numesc băștinașii, țară plină de biserică și de capele, de castele medievale și de cărciume la ori ce răspântie a drumurilor, dar mai ales de fortărețe; țara zăpezilor eterne, a ghietaților și a albumitelor, a călugărilor și a călugărițelor, unde țărani fumează numai din lulele, și pășesc încet și cu tihnă ca moșnegii dela noi, își ies foarte greu din sărite șiși împărtășesc timpul de peste zi cu mare acurateță: la biserică, pe lângă casă și... în cărciumă la un pahar dulce, ascultând cântece din țiteră și din orbestriane:

„Ich hab' ka Schlaf, ich hab' ka Ruh”,
Meine enziège Liebe bist nur du...”

Dar fetele?! cu deosebire cele dela orașe! În sărbători — dar și în alte zile când merg la vecernie — le vezi cu cartea de rugăciuni în stânga, cu metaniile în dreapta, cu crucița la gât, cu ochii plecați și cu „Ave Maria” pe buze, iar gândurile? Dzeu știe, de bună seamă însă că nu-s la rugăciuni. Să-ți spun sincer: sunt de o smeronie și de o evlavie ce le fac mai ispititoare, decât dacă ți-ar sări de gât.

Ei, și într'o astfel de țară, unde primăvara se îngână cu iarna, a voit soarta să-mi fac armata, sus pe creștetele înzăpezite ale Alpilor, la bersa-

*) Pe rom.: „N'am nici somn, nici liniște,
Toată dragostea-mi ești tu...”

*) Din volumul „Florile Dalbe” ce va apare în curând în editura revistei „Ramuri” din Craiova.
Cu noaptea în suflet uitatul proscris

un conducător „firese” al poporului, nu mai că cu astfel de conducători nu vom ajunge departe. Ei bine, de-aceștia sunt și pe la Dvoastră! Incepând cu cinstitul părinte Mangra și sfârșind cu cutare învățător de sat îmbătat de strașnica strălucire a „culturei” maghiare. La noi un învățător a răspuns deputatului, care-l ruga să prepare câțiva băieți români pentru un gimnaziu nou înființat: „Ce poți scoate dintr'un sat de țigani!” Satul era însă din nefericire curat românesc! Nu-s și de acestea la Dvoastră? Nu-s și pe la Dvoastră cetele cele atât de stricăcioase între preoți și învățători, cari ar trebui să lupte alături? Nu-s și pe la Dvoastră astfel de victime ale unei educații șovine — ungurești, la noi neștești, cari totuși cred că în calitate aceasta pot aspira să fie conducători „firești” ai poporului? Dușmanul acesta dinlăuntrul nostru nutrit cu atâta pricepere, de acei ce ne pregătesc peirea, trebuie să-l scoatem! Ne trebuie preoți-apostoli și nu preoți-funcționari, ne trebuie învățători idealisti și muncitori, nu „politicieni” intriganți ne trebuie fruntași *adevărați* ai poporului, și pe cei „firești” îi vom da la o parte, și în sfârșit, ne trebuie o tinerime însuflețită și muncitoare și nu niște „secături entusiaste”, cari aplaudă numai discursul cutărui politician „înțelept”, însă când la fapte, cam strămbă din nas. Aceleași scăderi sunt la noi ca și la Dvoastră și aceiași dușmani, cari voiesc să ne răpească limba — la Dvoastră Ungurii, la noi Nemții și Rutenii. Ei vor să ne răpească biserica, — la Dvoastră Ungurii în forma unei episcopii gr. cat. ungurești, la noi Rutenii sub masca unei „legale” îndreptățiri în congres. Luptăm contra unei culturi străine, care ne corupe, la Dvoastră cea ungurească, la noi cea nemțească-semitică. Și de ce să nu ne cunoaștem mai bine, ca astfel să putem lupta alături?! Dela politicienii noștri, cari au alte griji, nu putem aștepta o apropiere de

Ardeleni! Tinerimea trebuie să facă începutul: să se înfrățească studentul din Cluj sau Budapesta cu cel din Suceava și Cernăuți! A sosit vremea! Luptăm pentru un ideal și avem nevoie de tovarăși de luptă și de prietini! „Rezerva inexplicabilă față de Ardeleni” trebuie să înceteze și să facă loc unei dragoste sincere și hotărâte!

Strângeți-vă mâinile, ca să puteți lupta alături!!

Buba... „Gazeta Transilvaniei” de ieri a adus un articol sub titlul „Buba Făgărașului” și iscălit „Bătrînul”. În acest articol cineva cere să ne înjure pentru un articol al nostru „*En magyar nemes vagyok*”, în care analizăm, după gazetele ungurești, apărarea dlui Dr. N. Șerban în fața curții cu jurați din Târgul Mureșului, când eu procesul său de agitație. „Bătrînul” Gazetei ne declară pur și simplu mincinos și nu admite nimic din toate acuzele pe cari i-le-au adus dlui Șerban... ziarele ungurești, acuze pe cari le-am înregistrat și noi, gândindu-ne că d. Șerban va găsi cu cale să le desmintă.

Suntem gata ori când să recunoaștem că d. Șerban a avut purtare demnă la Târgul Mureșului și suntem înclinați să credem că ziarele ungurești l-au calomniat pe d. Șerban, însă cu o singură condiție: să declare d. Șerban cu iscălitura că, într'adevăr, la Târgul Mureșului el nu s'a lăudat cu nobilitatea lui ungurească, cu prietenia, lui Justh și a lui Mikszáth. Atunci când d. Șerban va face această declarație, vom lua act cu plăcere despre ea. Cu desmintiri anonime noi nu ne mulțămim, deoarece d. Șerban n'a avut nimic de zis până acum față de toate acuzele publice cari i-s-au adus, producând impresia că tace tăcerea vinovatului.

Aici e „buba”, bătrînule corespondent al bătrînei noastre Gazete.

Călătoria arhiducelui moștenitor. Ziarul vienez *Die Zeit* e informat, că moștenitorul de tron arhiducele Francisc Ferdinand pleacă azi în 4 Martie la Brion. Terbuia să plece cu câteva zile înainte, motive de ordin politic l-au reținut însă. Se crede că în zilele aceste coroana a luat hotărâri definitive în ce privește soluția crizei politice din Ungaria și că hotărârile aceste au trebuit luate în comun acord cu arhiducele moștenitor.

Inarmările Austriei. Ziarul rusesc „Novoie Vremea” este informat că Austria mărește neconținut garnizoanele din Galiția răsăriteană și că ministrul de război austriac vrea să construiască o cetate modernă chiar la granița rusească. Orașul Zolovec va fi fortificat, iar lucrările pentru aceasta vor începe cât se poate de curînd.

În planurile de fortificare mai sunt prevăzute și orașele Iaroslav, Premisl, Lemberg, Nicolaev și Staril-Galici, cari toate sunt așezate de-a lungul frontierei rusești, astfel că prin efectuarea lucrărilor se va forma o linie inexpugnabilă contra Rușilor.

Confiscarea ziarului „Reichspost”. Ediția de dimineață dela 2 Martie a ziarului vienez „Reichspost” organul partidului creștin-social a fost confiscată. Motivul acestei măsuri arbitrare este, că „Rp.” a supus unei aspre critice discursul consilierului intim Hohenzinner, ținut cu prilejul unei adunări populare, discurs în care oratorul a luat poziție împotriva patriotismului.

Iată cum se exprimă între altele ziarul confiscat asupra acestui incident:

„Credem, că ar fi mai meritor, dacă zeloasele organe ale guvernului s'ar îngriji să aducă un remediu imediat atacurilor violente, repetate atât de des în adunările liberale, decât să oprească o critică ziaristică ulterioară. În adunări astfel de injurături se pot adresa fără nici o jenă, pe când în presă ele nu pot fi nici măcar criticate — ei bine pot să facă liberalii în Viena, ori ce le place? În cazul acesta confiscarea este chiar o măsură de apărare a liberalismului, pentru care nu poate fi nu moment mai plăcut, decât să vadă presa neliberală supusă unei cenzuri, atunci când e vorba să înregistreze ticăloșiile ce se vorbesc în adunările liberale. Autoritățile ar trebui să se folosească de zelul lor mai bine în altă parte, decât să împedecă o critică obiectivă a unor evenimente scandaloase.”

Incidentul acesta dovedește cât de mult s'a schimbat situația partidului creștin-social dela moartea lui Lueger încoace.

Manifestația socialistilor. Astăzi înainte de amiază, socialistii din întreaga țară au demonstrat în mase pentru sufragiul universal, egal și secret. Firește, cea mai impozantă demonstrație a fost cea din Budapesta, la care au luat parte peste 60 mii de socialisti. În rînduri compacte, după ce s'au întrunit în șase circumscripții, au parcurs străzile Budapestei, aclamând sufragiul universal și apostrofând în termeni aspri guver-

glierii cei sprinteni și îndrăzneți, cărora le place după cum zice cântecul lor:

„Tannengrün und Edelweiss,²⁾
Adlerschrei und gletschereis...”

Toată frumusețea sălbatecă a Tirolului e cuprinsă în aceste două versuri!

Dar n'o duc toată vremea numai în cântece și în poezii, ei am și suferit multe în acest Bozen (ital. Bolzano) unde am cunoscut și alte părți, serioase ale vieții.

Iată s. p. astăzi! Ne-am sculat cu noaptea în cap, pe la unul după miezul nopții — afară era întunec de-ți dădeai cu degetele în ochi — am băut un fel de lichid fierbinte, care în armată se cheamă cafea, și ne-am îmbrăcat în pripă. Ranițele, mondirul și puștile erau curățite încă de eu seară, de sticleau alămurile și oțelele ca și ochiul dracului. În grabă și totuși tăcuți și fără șgomot se string voluntarii (bacalaureații) în ogradă, fiecare căutându-și platonul, șirul și camerazii din dreapta și din stînga. Comandă înăbușite sboară prin întunec, ne alineăm și așteptăm ordonanța școlii noastre, care la lumina chioară a unui felinar îi împarte fiecăruia din noi cartușe pentru exerciții. În șirurile de dinainte se aude vocea căpitanului, comandantul școlii noastre, care a sosit călare pe șarțul lui, despre care ne po. steste în orele de învățământ mai multe decât despre tactică. Șarțul se sperie de felinar, sfărăie și se isbește într'o parte tropotind din copite de ies scânteii. Iarăși sudălmii...

*) Pe rom.: Verdeța brazilor și albumițele, Tipătul de vulturi și ghietașele.

Se dă în fine semnalul de plecare și pornim încet, în pas ușor fără șgomot și fără trîmbițări de goarnă, ca să poată dormi în tihnă „civilisti”. La biserica Franciscanilor, unde doarme somnul veșnic, strănepotul lui Ștefan cel Mare, Petru Vodă Schiopul împreună cu soția sa Irina, se deschid ușile, căci îndată trebuie să vie călugării și călugărițele la utrenie.

Depart, aproape la marginea orașului, la o cotitură de drum, ne oprim în loc într'o smuncitură scurtă, facem front spre trotuar, luăm pușca la picior și salutăm cu stînga. Ce era? Cum steteau așa nemșcați, în atitudine de rugăciune după cum prescria regulamentul militar, vedem că se apropie de noi o zare de lumină, ce aruncă umbre uriașe pe zidurile caselor. Un crîmnic în capul gol, ține în stînga un felinar, iar cu dreapta sună dintr'un clopoțel, și în urma lui îmbrăcat în alb pășește un călugăr franciscan care merge cu sfințele taine la un bolnav. Credeam că a fost o vedenie, așa de repede s'a petrecut totul, ca și cum ar fi fulgerat în noapte...

Și apoi iarăși la drum în pas cadentat, de gândeam că merge un singur om. Cadența aceasta îți ușurează marșul și-ți face par'că bine când o auzi. Nimeni nu vorbește un singur cuvânt, nu s'aude nici o comandă, decât doar tropotul nostru și tăcîntul baionetelor când se ating de pușca vecinului. Pe începutul ne înfierbîntăm de ies aburi din noi, sudoarea începe a străbate prin pori și o simți cum șirne călduță, lină, pe obraji la vale și peste tot trupul. Pe urmă se pune și praful de pe drum pe fața-mi asudată. Picioarele mi-se înmoaie dela genunchi, curelele-mi taie umerii și mă dor șelele din pricina raniței celei grele. Mîna

stîngă mi-i umflată de sînge, încât n'o mai simțesc, căci o leagăn în tactul marșului înainte și înapoi ca și cum aș vâsli, iar dreapta mă doare din încheietură cum string cureaua puștei.

Mai departe! fără să ni-se dec măcar un popas de o minută! Mă uit în stînga spre răsărit: începe a miji de ziuă, dar puțin de tot, așa ca 'n vis. De sus, de pe dealuri se aude glas de clopote ce vin dela niște capele cu ferestrele luminate: se trezește lumea. De s'ar face în sfârșit ziuă albă! Privese înainte și văd că licărește ceva așa ca o făgă de oțel vînat: trebuie să fie rîul Adige, căci suflă o boare răcoroasă dintr'acolo. De aceea parte, peste apă-s munți; munți sunt însă și 'n dreapta și 'n stînga, și îndărăptul nostru și se ridică în noapte amenințatori și întunecați ca iadul. Mergem, mergem neconținut, fără să cunoaștem ținta: trap-trap... trap-trap și urechea se deprinde cu sunetul acesta regulat ce-ți intră în trup, și pe nesimțite trupul ți-se preface într'o mașină. De gândit nu gîndești de loc, dar nici nu te mai doare nimic, căci amortești și devii nesimțitor de par'că nu ești tu, ci un străin, e altul cel ce merge așa fără nici o țintă în noapte. Poate-i vis? Cine știe?

„De s'ar face ziuă odată!” Acesta-i unicul gând ce-mi trece alene prin creier-mi obosit, dar nu mă preocupă multă vreme, căci dispăre îndată ca un izvor în pustie. În dreapta se deseamnă așa ceva ca un castel înălțat pe un vîrf de stîncă: va fi poate o ruină din evul mediu.

La răsărit zarea de lumină se deschide ca un ochiu dumnezeesc, se lățește mereu și în puțină vreme ia dimensiuni așa de mari, de gîndești că

nul. Toți purtau pe piept sau la pălărie câte un carton cu inscripția *trăiască sufragiul universal!* Marele meeting s'a ținut în piața Tisza Kálmán, unde au vorbit toți conducătorii socialismului dela noi împreună cu Beck Lajos, deputat justhíst. S'a votat o rezoluție prin care se cere sufragiul universal, se condamnă atitudinea guvernului și se aprobă acțiunea partidului justhíst, ca una care se întreprinde pentru „interesele poporului”. Poliția din Budapesta a luat cele mai întinse măsuri de precauție, deși socialistii nu au dat nici un prilej de desordine prin purtarea lor demnă.

A fost manifestație și la noi.

Manifestația muncitorilor din Arad a fost de asemenea impunătoare. Mulțimea adunată în piața Tököly, locul de întrunire, era de vre-o 5000. S'au rostit trei discursuri, dintre cari unul *românește*. Oratorul român a fost dl *Sava Damian*, tipograf, care declară că muncitorimea română duce lupta cea mai grea, fiindcă trebuie să lupte și pentru *apărarea naționalității sale* (aplauze).

Adunarea a decurs în cea mai perfectă ordine.

Nou scandal în Cameră.

Audiența lui Khuen.

Arad, 4 Martie n.

Conflictul izbucnit, în ședința de Sâmbătă a Camerei deputaților, între opoziția justistă și președintele *Náray* a avut continuare și în ședința de azi. S'au înnoit scenele furtunoase de Sâmbătă: opoziția și-a urmat tactica de până acum de-a dificulta sumarul ședinței trecute și a împiedeca intrarea în ordinea de zi prin discuții în chestie de regulament.

Noua interpretare severă ce-o dă președintele *Náray* regulamentului a provocat, însă, și un conflict violent între președinte și *Justh Gyula*.

Șeful opoziției justhiste l'a acuzat pe *Náray* că și-a călcat cuvântul dat. Declarația aceasta a lui *Justh* a deslănțuit din nou patimile. Președintele a luat cuvântul dela *Justh*, între aplauzele guvernamenta-

lilor și protestările viforoase ale opoziției, care a cerut imediat ședință intimă.

În culoare apoi deputații guvernamentali au bătut pe un medic-veterinar care venise să-l felicite pe *Justh*.

Sensația zilei a fost însă audiența de azi a ministrului-președinte contele *Khuen-Héderváry*, care s'a dus la Viena ca să ajungă la o nouă înțelegere cu guvernul austriac.

Despre evenimentele zilei raportăm în cele următoare.

Adresa ministrului de război.

Ziarele vieneze anunță că atât ministrul comun de război, cât și ministrul-președinte austriac au adresat contelui *Khuen-Héderváry* câte o scrisoare prin care îi cer lămuriri asupra declarațiilor sale făcute în camera ungară.

Guvernul a desmintit știrea aceasta, ca azi s'o confirme. Adresa a întârziat... fiind adresată ministrului de interne, de unde acum a fost transmisă ministrului-președinte.

Audiența lui Khuen.

Din Viena se telegrafiază: Ministrul-președinte ungar contele *Khuen-Héderváry* a sosit Duminecă seara la Viena. Deodată cu contele *Khuen* a venit și ministrul honvezimii *Haza*.

Azi, Luni, la orele 11 a fost primit, în palatul *Schönbrunn*, de Maj. Sa în audiență specială. În cercurile bine informate se afirmă că ministrul-președinte și-a exprimat înaintea Maj. Sale regretele că guvernul austriac, prin atitudinea sa dușmănoasă față de guvernul ungar, a dat nouă viață obstrucției care își trăia zilele din urmă.

Miniștrii unguri vor încerca să aplaneze și divergențele de vederi cari s'au ivit între cele două guverne în chestia reformelor militare.

Contele *Khuen* a dat încă săptămâna trecută lămuriri asupra înțelegerii sale cu partidul *kossuthist* și modificările ce se vor introduce în reformele militare.

Lămuririle aceste însă n'au fost suficiente.

Furtună în Cameră.

Îndată după doschiderea ședinței, președintele *Náray* revine asupra celor întâmplate în ședința de Sâmbătă și și exprimă din nou regretele că în ședința trecută a făcut gestul pornit de-a da la o parte cereră unei ședințe intime. Declară mai departe că întotdeauna va respecta dispoziția regulamentului privitor la ședințele intime (aplauze).

Se procedează la verificarea sumarului ședinței trecute. Opoziția dificultează sumarul și propune deosebite modificări. Apoi provoacă o aprinsă discuție la regulament. Discuția pe alocuri e furtunoasă.

„Ți-ai călcat cuvântul.”

Ia apoi cuvântul *Justh*, care îl atacă pe *Náray* pentru volnicia săvârșită în ședința de Sâmbătă și-l acuză că și-a călcat cuvântul.

Náray protestează, tremurând de agitație, împotriva insinuării și-l amenință că-i va lua cuvântul dacă va mai folosi astfel de expresii.

Justh: Am spus-o și Sâmbătă și o repet și acum: *Președintele și-a călcat cuvântul dat!*

Náray: Ți iau cuvântul!

Se deslănțuie o adevărată furtună. Deputații ies din bănci și încunjură tribuna. Opoziția protestează între izbucniri viforoase împotriva luării cuvântului. Din toate părțile se proferă amenințări și insulte. Opoziția îi prezintă președintelui o cerere de-a declara ședința ca intimă.

Náray suspendă ședința, părăsind tribuna în mijlocul deputaților guvernamentali.

Bătăie.

În culoare agitația ia proporții și mai mari. Deputații urlă, țipă se amenință. Opoziția declară categorie că nu-i vor mai îngădui lui *Náray* să presideze.

Justh este încunjurat de mulțime și face ovații furtunoase. Un necunoscut (care însă s'a constatat că este un medic-veterinar un provincial) se apropie de *Justh* și-i spune:

de sus de pe crestele munților năvălește un torent uriaș de lumină ce înecă toată valea. Soarele însă nu se zărește, dar îl ghidează, căci în partea opusă, la asfințit, piscurile munților acoperiți de zăpadă scânteie într-o lumină trandafirie ce arde: a fost cea mai frumoasă auroră din Alpi ce-am văzut-o în viața mea.

Dar totuși nu poposim! Respirația e grea și scurtă. Unii din noi gâfăiesc, pierd pașul sau se potienesc de vre-o piatră, căci e foarte greu să mergi mai lungă vreme în tact, fără sunet de goarnă sau durăit de tobă. Gornistului e oprit să trîmbețe, căci ne-ar putea auzi dușmanul! Când se ridicase soarele de-o sulită pe cer, am ajuns într'un sat, unde am poposit un sfert de oră. Ne-am pus puștile în piramidă și apoi ne-am repezit ca nebunii la fântână, căci ardeam de sete. Se ghionteau și dădeau unii peste alții, de nu-ți venia a crede că-s oameni civilizați, cu studii înalte. După potolirea setei mi-am umplut bidonul cu apă, mi-am udat puțin fața și fruntea înfierbântată ce ardea ca focul, apoi m'am pus să privesc în jurul meu. Satul era mic, ca cele mai multe din satele tiroleze, numai cu vr'o douăzeci de case, fiecare

dintr'însele însă era o cetate. Nu lipseau biserica, școala și... cărciuma, cele trei nedespărțite institute de... cultură din Tirol. Pe la ferestă, pe la porți se ivise lume multă, privindu-ne cu uimire: bărbați, femei, copii și fete, unele chiar foarte drăguțe. Într'adevăr și aveau ce privi! Par'că eram niște draconi! Ghetele albe de praf, iar fețele noastre aveau o culoare surie ca și hainele. Și totuși băieții noștri se dădură la glumit cu fetele, așa din depărtare și cam pe șoptite ca să nu ne vadă căpitanul și locotenentul. Fetele chicoteau acoperindu-și fața cu pestelca și ascunzându-și capul după spatele celorlalte, cari ne priveau cu coada ochiului. Vr'o două femei veniră cu mere ca să ne împartă, dar n'avură când, căci toată compania de voluntari se năpusti asupra lor, răsturnându-le coșarea cu mere în praful drumului... Unii din noi scoaseră hărțile militare și busolele ca să ne orientăm, dar popasul fiind pe sfârșite, căpitanul ne dădu ordin de plecare.

Glumele și ori ce vorbă amuțiră ea prin farmec, în locul lor însă răsuna numai tropotul pașilor noștri. Trecurăm podul peste riul Adige și după vr'o jumătate de ceas am dat de alt sat, St.

Andriau, de unde aveam să începem operațiile. Lângă biserică, în vatra satului, am poposit, odihnindu-ne vr'un ceas și mai bine. Satul acesta părea însă pustiu: ferestile și ușile deschise larg, nici un suflet de om pe afară, ba mi se auzia nici chiar lătrat de câine. Numai cîșotul și un țăran bătrîn se plimbau de-alungul bisericii, cu mâinile la spate, fumând din lulele și vorbind numai cu colțul gurei. Biserica era deschisă, iar lângă biserică jos se ridica ispititoare o berărie. Spun adevărul: nici un voluntar n'a stat pe gânduri unde să între, în biserică sau în cărciumă, ci aproape toți, cuprinși ca de o singură inspirație, se grămădiră în cărciumă.

Eu m'am dus în dosul bisericii să vizitez cimitirul ce-i încunjurat de un zid înalt, de mici vântul nu poate să treacă peste el. În firidele din părții zidului sunt reliefuri în ghips ce reprezintă icoane din martiriul lui Hristos. Ce curățenie, ce rînduială, dar mai ales ce liniște tainică era în cimitirul acela! Auziai numai foșnetul vag al cipreșilor și al pădurii de brazi ce ajunge până lângă zid. Eu nu-mi pot închipui un mai frumos loc de odihnă decât la malul mării sau

MOBILE

TARI, LUCRATE CU GUST ȘI IEFTINE
să pot căpăta numai la fabrica de mobile alui

Székely és Réti, Marosvásárhely,
Széchenyi-tér 47

Lucrul solid și prețurile ieftine e cauza că numărul cumpărătorilor noștri zilnic să înmulțesc.

Trusouri complete pentru mirese.

Aranjamente admirabile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și odăi etc.

Mobile englezești cu piele. Prețuri de tot ieftine.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate.

În provincie la dorință mergem în persoană și arătăm bogatul nostru catalog ilustrat.

TELEFON Nr. 214.

— Vin dela adunarea populară șiți aduc felicitări, d-tale care n'ai fost ales prin bani și volnicie...

Necunoscutul n'a putut să continue căci o ceată de deputați guvernamentali îl încunjură și între bătăi îl scot afară din culoare.

Scrisori din București.

Prietenii literaturii franceze. — Jean Richepin la București. — Două conferențe. — Carusso în România.

București, 19 Februarie.

Interesul față de cultura și literatura franceză s'a manifestat în timpul din urmă destul de puternic în capitală prin înființarea unui așa numit „cerc al amicilor analelor”. Scopul acestui cerc ar fi să întrețină cât mai viu contactul între publicul românesc și literatura franceză, iar pe de altă parte de a face propagandă în România pentru răspândirea cunoscutei reviste parisiene „Les Annales”. Cercul este pus sub prezidenția reprezentantului din București al Franței. Membrii lui sunt recrutați din elita bucureșteană, bărbați politici, scriitori și scriitoare, cari au găsit un prilej potrivit pentru a-și arăta recunoștința față de cultura franceză, care ne-a adus atâtea elemente bune și folositoare pentru cultura noastră, care ne-a adus și atâtea desavantajii, având în vedere faptul că inițiatorii adoptă în primul rând formele și neglijează, sau nu pot înțelege esența. O coincidență ciudată găsim în împrejurarea că manifestările mai puternice ale acestui cerc au loc tocmai acum, când se apropie binecuvântata zi de treisprezece Martie, ziua, în care s'a vărsat sânge cald și tânăr, pentru apărarea culturii, literaturii și limbii românești față de cutropirea influențelor străine.

Dar probabil foloasele unui astfel de cerc, în jurul cărui sunt grupate forțe, cari ar putea ajuta mult și la înaintarea literaturii noastre naționale, se vor vedea mai târziu. Astăzi nu ne putem da încă bine seama. Vedem doar atâtea că revistele noastre luptă din greu, fără de mult concurs din partea celor ce l'ar putea da, spre a pătrunde, spre a răspândi gustul de citit în societatea românească. Un cerc care să-și fixeze drept program răspândirea și întărirea unei reviste românești mi-se pare nu există. Cel puțin în felul cum este alcătuit cercul de care am vorbit. Să nădăjduim că, luând pildă dela sprijinitorii revistei franceze, în curând vom vedea înfiripându-se mici asociații în scopul de a asigura existența cu-

tărei reviste românești, care urmărește un ideal. Și, dacă ne-ar fi dat să vedem acest lucru, am fi recunoscători entuziaștilor prieteni ai Analelor.

Ca un semn al dragostei și interesului pe care ni-l poartă la rândul lor Francezii trebuie considerată vizita distinsului scriitor, membru al Academiei franceze Jean Richepin, care a sosit Joi seara în București. Primirea lui a fost cât se poate de călduroasă. O mulțime de oameni de literă, profesori, scriitori și ziaristi au ieșit întru întâmpinarea lui, salutându-l ca pe unul care intrupează graiul națiunii franceze iubitoare și sprijinitoare a tuturor pornirilor generoase. Din partea scriitorilor noștri el a fost salutat de către poetul Cincinat Pavelescu. Căldura cu care poetul român a salutat pe colegul său francez l'a mișcat cu deosebire pe acesta.

Jean Richepin a ținut la București două conferențe. Una a ținut-o la Ateneu, vorbind despre „Legenda lui Napoleon”, în fața unui public numeros. Poetul francez a vorbit cu însuflețire despre acest mare erou, care a cucerit o lume întreagă nu spre a o stăpâni ca un tiran, ci spre a răspândi în toate colțurile razele binecuvântate ale civilizațiunii. S'a zis despre Napoleon c'a fost italian. A fost intruparea geniului latin, care a reinviat în el după atâtea secole, a reinviat cu toată puterea strălucirii lui. Cum a fost considerat acest om fenomenal de către contemporanii săi, ca și de cei ce au urmat, se vede din numeroasele cântece și legende ce se păstrează încă și azi în poporul francez, ca și la popoarele, cu cari acest erou a avut să lupte. O fi cunoscând scriitorul francez frumoasa noastră baladă populară din Ardeal în care poetul nostru popular vorbește despre „Bunăparte”?

A doua conferență a ținut-o scriitorul francez la institutul Pompilian, la cercul prietenilor Analelor. A vorbit despre basme și zâne. Cercul Amicilor Analelor a căutat să sărbătorească în chip demn pe scriitor. Alte conferențe le va ține la Craiova și în alte centre ale țării.

Precum vedem din țări străine vin oameni de seamă să ne cunoască. Ar fi timpul, căci ne cunoaște așa de puțin și, slavă domnului, ar avea ce să-i intereseze și la noi. În multe cazuri ar putea să constate lucruri interesante cu privire la felul cum se reflectează în sufletele de curind ridicate din liniștea patriarhală, curente și influențele străine, gândurile și principiile, la cari au ajuns alte popoare, în urma unei evoluții firești.

Cât mânați de interesul de a cunoaște un popor latin cu așa de frumoase însușiri, cât aduși

de noi, vin tot mai des străinii. Mai ales că în timpul din urmă s'au ridicat și la noi localuri cari ispitesc pe cei dornici de câștig, cari se lasă robiți hazardului. Jocurile dela Casinoul din Constanța au atras multă lume străină. Vor mai atrage. Deocamdată o știre, care în cercurile artistice a produs mare însuflețire. E vorba ca la vară celebrul tenor Carusso să vină la Sinaia, unde, în sala Casinoului, care acum se clădește, va da șase concerte. Pentru aceste șase concerte i-se plătește suma de 80.000 de franci. Deși s'ar părea mare, suma nu este exagerată, având în vedere prețurile enorme, cu cari artistul a fost angajat în alte orașe mari. Carusso n'a mai fost până acuma în România. E prima vizită ce-o face el țării noastre. Cei ce vor avea fericirea să-l audă se vor mândri de sigur.

Deocamdată publicul mare din țară se bucură de concertele pe cari marele nostru G. Enescu le dă în diferitele orașe ale țării. E o glorie a noastră și e foarte frumoasă hotărîrea ce a luat-o de a ferma și pe cei de un neam cu el cu strălucitoarea sa artă.

Coresp.

Centenarul lui Nicolae Crețulescu.

București, 19 Februarie v.

La 1 Martie 1812 s'a născut Nicolae Crețulescu, unul din patrioții cei mai de seamă, astfel că anul acesta se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui.

Nicolae Crețulescu este cel dintâi medic român, diplomat dela facultatea din Paris în 1839. El a pus bazele studiilor medicale în țară înființând școala de chirurgie dela spitalul Colțea în 1842 și publicând primul tratat român de anatomie descriptivă în 1843. Din aceste începuturi a eșit școala lui Davila, care apoi devine facultatea de medicină.

Crețulescu a fost membru și președinte al Academiei Române, pe care primul a dorit s'o înființeze. El a fundat societatea de științe și Ateneul, al cărui președinte a fost mulți ani.

În istoria politică a țării, Nicolae Crețulescu ocupă un mare loc prin activitatea lui timp de aproape o jumătate de secol.

și nevoi, li-a suris o față frumoasă într'o dimineață cu soare.

Am mers pe urmă să ascultăm critica împreună cu ofițerii. Mai bine nu mergeam, căci toată vina, toate păcatele și toate ponesurile au căzut pe capul nostru. Atâta pagubă să fie în țara Moldovei! În pauza de zece minute ce a urmat, am mâncat cu toții boierește: pâne goală și am băut apă din bidon! Apoi iarăși la drum, spre casă, toate companiile, pe o căldură și pe-o colbărie ce te înădușeau, și e doar luna lui Ianuarie! Noroc că i-au pus pe voluntari, ca fiind mai subțiri, să meargă în frunte! Inzadar cânta fanfară militară ca să ne mai animeze, noi mergeam ca niște automați, ca în vis, așa eram de frinți de oboseală și de foame. Și după aceea mai veni și setea și somnul să ne chinuască! gura-mi era uscată ca iasca și pleoapele grele ca de plumb, căci ne sculasem cu noaptea în cap, și numai disciplina cea de fier cu frica să nu calce celelalte companii peste noi, ne mai țineau, căci de altfel ne-am fi trântit în vr'un șanț să dormim cel puțin 24 de ore. Sfârșiți de puteri am ajuns la 4 sau 5 ceasuri p. m. acasă, unde ne aștepta prinzul.

N. Bersaglieriul.

sub streșina unei păduri de brazi, al căror șuet e așa de melancolic și de misterios ca de harfe nevăzute, ca niște voci din altă lume. Tirolezii știu să îngrijească de morții lor dragi ce dorm somnul veșnic. Țarina de pe morminte, nu-i îngrămadită ca la noi după cum voiește groparul, ci ei o metezesc și fac cărări printre morminte, de gândești că-s niște straturi de flori. Zică cine ce va vrea, dar și acesta-i un semn de civilizație! Fiecare mort are la cap o cruce de piatră sau o figură de sfânt, cu fotografia răposatului și e'un vas de piatră pentru aghiasmă. Citese o inscripție germană: aici se odihnește în Domnul răposatul N. N. zdrobit în primăvara anului 1890 de o lavină în sudul Tirolului...

Am ieșit din cimitir, din această împărăție a morților, gânditor și cu inima plină de evlavie sfântă, ce se împrăștia ca fumul la vederea puștilor așezate în piramidă. Căpitanul ne chemă pe lângă dânsul și dădu ordin să scoatem hărțile militare și busolele, ca să ne orientăm, căci îndată trebuie să mergem la luptă.

Nu mult după aceea am apucat-o la drum prin grădini, peste garduri și pe sub butucii de vie.

Când eram pe la marginea satului, auzirăm cele dintâi pârâiri de pușcă și bubuitul deprimător al mitralierelor. „La pământ!” răsună comanda sergentului și fiecare se tupiă sub niște butuci de vie, — cultura italiană. Dușmanul era înaintea noastră, dar îndărătul nostru era... prietenul! Se ridică o casă în stil sârberian și în balconul casei cine stetea? O față, o frumusețe de față ce rîdea de noi cum zăcem în colb. Uitarăm cu toții și de dușmanul ce împușca înaintea noastră și de disciplină, și priveam la frumoasa din balcon zîmbind și trimițându-i sărutări cu mâna, chiar și sergentul. Tinerețe, tinerețe! trecătoare și drumețe!

De ce a fost mai pe urmă, puțin îmi pasă! Știu c'am alergat prin spini, peste șanțuri, ne-am târât gâfâind pe coate și în genunchi, cu sufletul la gură și cu limba de un cot, umii au căzut într'un pârâu adânc muindu-se până subțiori, iar când am ajuns pe câmpul de luptă era prea târziu: lupta se dăduse fără de noi, și batalionul nostru o pierduse din pricina voluntarilor, cari formau rezervele și nu veniră la timp într'ajutor. Ce are a face? Sunt sigur că nimeni dintre noi nu umbla cu gânduri de sinucidere din pricina asta, ci toți erau veseli în inima lor, că după atâtea neazuri

Birkenheuer Miklós

Arad, strada Deák Ferencz 40 a.
în fața hotelului »Vass«.

Băcănie nouă.

Recomandă publicului prăvălia sa de coloniale și delicatose, înființată după experiența câștigată în cursul mai multor ani, și asortată întru tot corespunzătoare cerințelor timpului.

Are în depozit șuncă de Praga, costițe afumate, mezeluri, tot felul de delicatose, brânzeturi, șampanie fabricat francez și indigen, cognac, liqueruri. Fructe sudice, mandarine și mere de Tirol.

Telefon 890.

După ce a luat parte însemnată la revoluția dela 1848, ocupând postul de revizor de județe al Munteniei Mari, și pe urmă exilat, Krețulescu a fost ministru și prim-ministru a lui Cuza-Vodă.

În acest timp el a organizat ministerele de interne și justiție, învățământul și a elaborat împreună cu Vasile Boerescu și Costa Foru noile codice civil și penal.

Ca prim-ministru a căutat în tot timpul să ajute pe Cuza în marea sa operă, mai ales în chestiunea secularizării averilor mănăstirii grecești prin secestrarea veniturilor și odoarelor lor, scoțând în același timp limba greacă din slujba bisericii române.

Sub domnia M. S. Regelui Carol, Nicolae Krețulescu a fost ministru de lucrări publice în 1871—73 când era timpul organizării căilor ferate și rezolvirea mult încercatei chestiuni Strusberg, la care a ajutat mult prin dreapta lui judecată. Ca ministru de culte a luat un deosebit interes la reorganizarea învățământului nostru și l'a pus pe baze noi.

În toată lunga lui viață Nicolae Krețulescu a fost condus numai de un singur țel: binele țării sale. El s'a ocupat de întreaga dezvoltare a poporului român pe care l'a iubit cu tot sufletul său și și-a servit patria cu dragoste, cinste și desinteresare.

Este dar o dreaptă recompensă că după cât știm i-se va celebra centenarul. S'a hotărât la Academie să se țină în ziua de 2 Martie, Vineri, o ședință solemnă în care d. A. Xenopol va vorbi despre N. Krețulescu și la Universitatea din Iași în ziua de 4 Martie.

La facultatea de medicină Drul Thoma Ionescu a organizat pentru Joi 1 Martie o serbare în care va comemora pe întemeietorul studiilor medicale în țară.

Comunicarea d-lui N. Iorga la Academie.

După cum am anunțat d. N. Iorga a făcut Vineri la Academie următoarea comunicare: *Cărți și reviste tipărite și netipărite, în colecția G. Asaki.*

În primul rând d. Iorga a vorbit de un catalog al cărților tipărite de Gh. Asachi, și găsit de d. Crețu, căruia d-sa îi aduce mulțămiri pentru această faptă.

Acest catalog este însemnat mai ales prin înșirarea numelor a 60 de manuscrise, cari din anumite motive au rămas netipărite.

Înainte însă de a vorbi despre cuprinsul acestui catalog, d. Iorga a amintit împrejurările în cari Asachi și-a întemeiat tipografia și mai pe urmă litografia.

Asachi fusese însărcinat la 1829 să scoată o foaie de informații pe care la început o tipărea în tipografia Mitropoliei. În această tipografie, deși nu se menționa pe broșuri, se tipăreau și cărți cu cuprins profan.

D. Iorga înfățișează o traducere a cunoscutului roman, Paul și Virginia, tipărită la 1831 la Iași, cu siguranță în tipografia Mitropoliei.

La 23 Decembrie 1830 Asaki capătă concesiunea tipografiei, care a început să funcționeze abia prin anul 1832. Cauzele acestei întârzieri a fost procurarea mașinilor și literilor necesare, cum și găsirea lucrătorilor.

Cele dintâi cărți tipărite de noua tipografie au fost: Manualul lui Săulescu, o lucrare foarte bună, și Istoria Rusiei tradusă de Asaki.

Relativ la întemeierea litografiei există în colecția Hagii Const. Pop o scrisoare a lui Asaki

din 1826, în care spune că a pregătit o litografie a Țarului Alex. I.

Asaki are meritul covârșitor de a fi dat litografiei unul din cele mai frumoase avânturi.

Tot Asaki a introdus ilustrația în calendare. D. Iorga a prezentat un calendar dela 1851, găsit la Paris, și care cuprinde o seamă de ilustrațiuni istorice.

Asaki a mai întemeiat și o fabrică de hârtie la 1841, obținând dela guvern un monopol pe 1841, care însă nu a dat rezultate bune.

A vorbit apoi de cărțile și manuscrisele menționate în acest catalog.

Manuscrisele le împarte după cuprins:

I) Literatură și știință.

II) Manuale.

Din prima grupă citează poeziile lui Săulescu, o Eneidă în proză, o traducere a istoriei imperiului Otoman a lui Cantemir, etc.

Din cealaltă grupă menționează diferite manuale de școală întocmite de dl Stoica, traduceri de Gusty, Stamate, și unele proprii ale lui Asaki.

Cronică din Paris.

Statuia marelui Cardinal. — Înțepirea patriotului francez. — O inovație emoționantă. — Sărbătorirea lui Camille Flammarion. — Frumosul Ville d'Avray!

Paris, 29 Februarie.

„Firește că la Paris se simte lipsa acestei statue!” Mi-am șoptit cuvintele aceste cetind în gazetele franțuzești că marelui cardinal i-se va ciopli chipul în marmură pe una din pietele metropolei. Și mă întreb cu mirare: cum de nu s'a făcut lucrul acesta de atâtea veacuri? Istoria Franței nu se poate concepe fără numele lui Richelieu; gloria regalității franceze și mai puțin... Căci acest omuleț slab și uscat, cu chipul scorbăd și cu ochii fosforescenți, reci și fierți ca de tigrul a fost de fapt continuatorul lui Ludovic XI; for li-se datorește îngenunchierea puterilor feudale din această țară și convergința tuturor autorităților politice și religioase, înspre persoana regelui. Cardinalul de Richelieu!... ce nume impresionant în istorie! ce voință neînduplecată într'un trup jilav!... Pe dimineața ochilor îmi trece ca într'o brumă epoca lui Ludovic XIII cu favoriții și comploturile ei, cu eșafodul pe care cardinalul a făcut să curgă atâtea sânge de nobili: Cinq-Mars, de Thoun, etc., cu muschetarii și garzii ei, și mai ales cu figura semeată a lui Corneille, formidabilul rival în literatură al marelui ministru... Tot Richelieu a fost și întemeietorul ilustrei Academii, această instituțiune fără rival în lume. Și abia acum se gândesc Francezii să-i ridice o statuie la Paris! De ce? Mister... Căci nu cred că pricina să fie faptul că Vigny i-a refuzat simpatiile sale, recunoscându-i totuș grandoarea, în pagini magistrale; ar fi avut vremea Francezii să-l înfățișeze în piatră înaintea ori după existența marelui poet... Adevărul e însă că în curind Richelieu se va înălța în marmură, în mijlocul acestui Paris pe care l'a stăpânit odată cu o mână de fier. Să ne mulțumim cu atât. Mieux vaut tard quejamais...

— Este ceva frenetic în patriotismul francez din ziua de azi. Acei cari și-au închipuit vre-odată că această mare națiune a pierdut din legendara ei energie, din ambițiunile ei de supremație asupra lumii, să contempleze o clipă uimitoarea mișcare, ce are loc acum în sinul ei. A făcut Franța și greșeli în existența ei, dar știe să și-le repare la vreme. V'am scris în cronica mea trecută de izbucnirea fără de pereche a entuziasmului în favoarea unei superiorități covârșitoare a aviațiunii militare din această țară. V'am vorbit mai ales de importanța pe care o are în acest sens inițiativa particulară. Curentul acesta merge crescând din zi în zi; numai liste de subscripție pentru cumpărare de aeroplane, prin orașe și prin sate, prin teatre, instituțiuni financiare, comerciale și industriale, prin licee și prin magazinele de manufactură, pretutindeni, pretutindeni. Inițiativa aceasta a luat-o ziarul „Le Matin”... Și cine credeți că-l secundează cel mai mult? Cotidianul „Le Journal”. E într'adevăr surprinzător acest fapt pentru acei cari cunosc dușmănia atroce care a desbinat întotdeauna aceste două mari gazete. Cum e însă vorba de binele public, vraiba înce-

tează, urile personale se potolește, insultele amuțesc și care de care se întrec în a binemerita din partea Franței. Spectacolul e demn și solemn... Grație lui, aviațiunea militară câștigă, nemărginit. Căci viitorul este al aviațiunii; lucrul acesta se simte, se ghicește. Puterea militară, a cărei flotilă aeriană va fi cea mai numeroasă și cea mai bine organizată va avea, într'un eventual război, cele mai multe șanse de biruință. Și fiindcă Franța știe aceasta, ea se pregătește mereu...

— Alaltăieri seara, am asistat la școala primară din rue St-Ferdinand (Quartier des Ternes) la o scenă care m'a înduioșat adânc. Trebuie să știți că în localul fiecărei școli primare se află câte o imensă bibliotecă publică, numită Biblioteca municipală, care împrumută locuitorilor din foborgurile respective, cărți de literatură, de arte, de științe etc., gratis și la domiciliu. Să mai știți că la Paris este obiceiul ca foștii elevi ai școalelor primare să organizeze în școlile unde au învățat, spectacole, concerte, etc., cel puțin odată pe lună și la care sunt convocați toți cetitorii bibliotecii de care am vorbit. În fiecare an foștii elevi ai școalelor primare — actualii miniștri, deputați, scriitori, artiști, lucrători, negustori, milionari — se adună la un banquet spre a-și stringe mâinile, ca niște foști colegi de copilărie, spre a-și aminti cu drag de frumoasele și îndepărtatele zile de demult. Numele lor se păstrează în niște registre enorme, ce se umple tot mai mult, și scriitorul acestor rânduri a cetit nu de mult cu lacrimi în ochi la școala primară din rue de Richelieu, propriul său nume, ale căror slove au pălit de mai bine de douăzeci de ani de când sunt fixate pe hârtie. Dar să revin la ce începusem să povestesc. Alaltăieri seara, actualii elevi ai școalei primare din strada Saint-Ferdinand au fost cu toții fotografiați pentru cinematograf, cu gesturile și zîmbetele lor familiare, pentru a se putea contempla peste zece, douăzeci, treizeci de ani și chiar mai târziu. La fel se întâmplă în toate școalele primare din Franța: elevii sunt fotografiați pentru a retrăi întotdeauna în fața ochilor lor de bărbați sau de moșnegi, așa cum sunt acum: niște copii veseli și sglobii. Și găsesc că aceasta e până acum cea mai nobilă, cea mai profund omenească întrebuintare a cinematografului...

— S'a sărbătorit la Paris cu multă dragoste a șaptezecoa aniversare a ilustrului astronom Camille Flammarion. Moșneagul e încă verde, ochii îi sunt vioi, pasul ferm. Că de mari merite are de fapt acest admirabil scriitor și mare savant, care este cel dintâi popularizator al științelor astronomice, în niște opere cu calități literare necontestate. Camille Flammarion ne-a asigurat de încrederea pe care o are într'un viitor mai bun și mai blând. „Ca și stelele pe cari le privesc de atâția ani și pe cari le văd, unele arzând de un foc aprig, altele cu o lumină mai dulce, mai potolită — întocmai ca aceste planete a căror dogoare mistuitoare se domolește cu vremea, instinctele, la început mai sălbatice ale oamenilor, se vor imblânzi din ce în ce mai mult, pentru a ajunge la sfârșit să semene mai de aproape cu indulgența, cu bunătatea și cu altruismul blândului Christ”. Mai amintesc, că autorul Uranei, al Astronomiei populare și al Viselor înstelate s'a ocupat foarte mult în viața sa cu partea misterioasă și impalpabilă din sufletul omenească și a scris bucăți admirabile asupra hipnotismului, dedublării și aparițiilor bizare, semnalate de unii savanți. Camille Flammarion a fost bun prieten și colaborator al savantului italian Lombroso, mort nu de mult.

— Primăvara! primăvara înalbește cerul și încălzește suflarea vântului molatec. Zilele sunt duioase, apele Senei oglindesc razele de soare în verdele lor profund. De dimineața până seara colind împrejurimile Parisului, căci mi-e dor de spațiu vast, de natură curată. Rătăcesc prin parcul dela Saint-Clond, pe colinele Meudonului, pe șesul dela Suernes, prin majestuosul Versailles, prin nobilul și melancolicul Sannois... Dar cine-mi poate numi o regiune mai încântătoare ca Ville-d'Avray, la douăzeci de minute de Paris? Unde gusti un farmec mai intim ca în acest burg ilustrat de șederea lui Balzac, a lui Corot, a lui Gambetta? Aștept cu nerăbdare toată primăverea, cu plasa ei de verdeață, cu umbra copacilor stufoși. Atunci Ville d'Avray e neîntrecut. Soarele își revarsă lumina peste dealuri și vălele smălțuite cu flori, peste castele minunate cu turnulețele

scăldate în azur; el licărește prin desişul pădurii și se împrăstie ca o scurgere de aur pe suprafața cleșteilor limpezi ca niște oglinzi. Ziduri vechi, înalte și masive, pe cari le întrec culmile de un verde întunecat al parcurilor seculare, împrejuse palate moderne și medievale. Prin imensele grădini suspondate trec, ca niște arătări din basme, castelane vapoase în rochii lungi de gaze și cu pălării florentine pe cap. Pe la ferestre, în dosul perdelelor trase, se ivește câte o mână palidă de femeie, înecată în mâneci de dantelă și selipitoare de inele. Iar în depărtare, de-asupra lanurilor bogate, serpuiește drumul de fier; locomotiva și vagoanele par niște jucării de copii văzute pe înălțimea ametoitoare a viaductelor... Totul e calm, fastuos, și sublim; peisajele sunt din linii simple și largi; o pace blândă se revarsă din cerul vast și profund... Și mi-e dor de toiu primăverii, de copacii verzi din Ville-d'Avray...

C. R. B.

Greva din Anglia.

Atitudinea greviștilor a luat un caracter ostil nu numai proprietarilor de mine, ci și guvernului și autorităților, fapt care a revoltat întregă opinia publică. Intregă presa și-a îndreptat acțiunea împotriva greviștilor, iar primul-ministru Asquit s'a retras de pe terenul parlamentărilor lăsând desfășurarea evenimentelor în voia ei.

Iată noile telegrame asupra mișcării grevei:

Influența grevei.

Londra, 3 Martie. — Influența grevei să resimte în măsură mare. Circulația pe liniile ferate este aproape sistată. Trenul de Paris nu mai merge. Din Londra nu mai pleacă nici un tren special. De asemenea trenurile locale nu mai merg.

Negustorii se folosesc de ocazie pentru a ridica prețurile la mărfuri, mai ales la articolele de consumație. Pâinea este foarte scumpă. Peștele, mâncarea cea mai necesară a populației sărace de asemenea e foarte scump. Eri mai mult de un milion de muncitori s'au pus în grevă. Numărul greviștilor crește mereu. În decurs de două săptămâni numărul lor va fi de 4 milioane.

Acțiunea de împăcare a guvernului.

Comunicarea primului ministru despre întreruperea tratativelor a făcut o impresie foarte rea în cameră. Ministrul a spus, că delegații muncitorilor au plecat pentru a influența pe aderenții lor să își modifice pretențiile. În cazul când s'ar putea obține vre-un rezultat în această direcție se vor relua din nou parlamentările.

Armata și greva.

Londra, 3 Martie. — La ministerul de război s'a ținut o consfătuire a șefilor armatei, la care au participat un mare număr de generali. S'a luat hotărârea de a nu se da nici un concediu nici unui soldat.

Artileria s'a înarmat cu puști de război. Se vede că în trupele provinciale nu au nici o încredere dovadă că garnizoana din Glasgow a fost întregă desarmată. La ministerul de interne și la cel de război s'a instituit un serviciu de noapte.

Încăpăținarea șefilor greviști.

Londra, 4 Martie. — Delegații greviștilor s'au încăpăținat atât de mult încât nu voese să stea de vorbă cu primul ministru. „N'avem ce discuta!” spun ei categoric. De asemenea au declarat că nu vor primi nici fixarea prin lege a minimumului de salariu.

Greva se continuă.

Londra, 4 Martie. — E credința generală că greva nu se va încheia curând, cu toată munea ce se depune pentru aplanarea divergențelor.

Influența grevei asupra străinătății.

Stettin, 4 Martie. — Dezastrul grevei lucrătorilor mineri din Anglia se resimte și aci. Joi s'au descărcat ultimele transporturi de cărbuni. Aceasta e cu atât mai dezastruos, cu cât cărbunii englezești aveau mare însemnătate pentru industria de aci.

Bruzelles, 4 Martie. — Comitetul central al organizațiilor muncitorimeii a adresat proprietarilor de mine un memoriu prin care cere să se stabilească un minim de salariu de 7 franci pe zi. În caz contrar 250 de mii de muncitori vor declara greva. La Anvers au sosit mai multe corăbii nemțești pentru a transporta cărbuni în Anglia. Hamalii din port însă au refuzat să încarce corăbiile.

Paris 4 Martie. — Secretarul organizațiilor muncitorești din Franța a adresat comitetului central al asociației minerilor din Anglia, o scrisoare, prin care-i comunică, că sunt gata a declara și ei o grevă prin care să și arate simpatia față de tovarășii lor în suferință.

Prețul cărbunilor în Franța s'a urcat în mod extraordinar. La Havre de pildă s'a încărcat 14 franci la tonă adică 50%.

Contra revoluție în China.

O intervenție a puterilor.

În Mandșuria Chinei nordice s'a produs o puternică reacțiune a mișcării revoluționare. Mandșurienii au pornit o violență contrarevoluție. Prințul mandșurian Tșing s'a proclamat împărat al Chinei de nord cu reședința în Peking. În noua capitală revoltele și agitațiile se continuă.

Președintele provizoriu al Republicii Chineze Yuan-Si-Kai, care se află încă în Peking se află într-o situație desperată. Se pare, că acesta a fost totuși prea optimist, când și-a închipuit că singur decretul de abdicere al împărătesei văduve era de ajuns, pentru a se înlătura întreg antagonismul dintre Nord și Sud. Nordul Chinei nici astăzi nu are credințe republicane, ci se pare că ține mult la dinastia Mandsu. Războiul civil se continuă cu toată proclamarea republicii și amenință să ier un caracter ostil străinilor din Mandșuria.

Știrile particulare sosite la Paris dau evenimentelor din Peking o înfățișare foarte critică. În cartierul diplomatie s'au luat din inițiativă particulară cele mai serioase măsuri pentru a se împiedeca o eventuală încercare de devastare și incendiere. Poliției nu i-se poate da nici o încredere, deoarece șeful poliției se ține ascuns de frica atentatorilor. Armata este împărțită în două grupuri dușmane. O parte republicană și alta imperialistă. Cea mai mare parte dintre ofițeri nu vrea să știe nimica de republică. Ei voese să ereze o dictatură militară, până la sosirea trupelor din provincie credincioase dinastiei, cari se apropie cu pas grăbit spre capitală și în proximal moment pot intra în Peking pe poarta de sud a orașului.

Yuan-Si-Kai, s'a refugiat în palatul ministerului de externe, unde primește știrile cele mai contradictorii.

Se dă ca sigură o intervenție a puterilor străine.

O știre recentă cu data de 3 Martie spune, că Japonia a făcut puterilor o propunere oficială să întreprindă o acțiune comună în China.

Asupra ultimelor evenimente primim următoarele informații telegrafice:

Starea de asediu.

Londra, 3 Martie. — Președintele republicii Chineze Yuan-Si-Kai a proclamat starea de asediu în capitala Peking.

Înaintea palatului de vară în Van-tsu-san staționează două mii de soldați credincioși împăratului.

Devastări în Peking.

Londra, 3 Martie. — „Daily Telegraph” scrie în numărul său de azi: Eri seară au fost devastate și incendiate de soldații revoluționari și a cele părți ale orașului, cari fuseseră până acum cruțate. Situația este desperată.

Din Poalingfu vin știri, că trupele diviziei VI-a urmează exemplul camarazilor lor din Peking și dau foc orașului în toate părțile. Aceleași știri alarmante vin și din împrejurimile orașului Tientsin. Revoluționarii intenționează să intre în oraș și să-l devasteze.

Concertul lui Enescu în Budapesta.

Budapesta, 3 Martie st. n.

Între concertele cari s'au dat în iarna aceasta în capitala țării române pe cele din 1 și 2 Martie st. n. ca cele mai strălucite, prin faptul că la acestea au debutat artiști cu renume mondial. Pentru noi Români faptul e de o îndoită importanță stând în fruntea acestor artiști celebrul violinist român G. Enescu. Acest artist care, ajutat și îmbărbătat de regina Carmen Sylva, a studiat la școala celor mai mari măestri ai timpului, ca Hellmesberger, Marsyk, Messenet și Fauré și și-a eluptat un loc de frunte între artiștii de azi ai Europei, după multele succese din străinătate a venit și în capitala țării noastre însoțit de cel mai mare cellist de azi, Pablo Casals, de marele pianist Tovey și de orchestra „Wiener Tonkünstler” din Viena.

Deja în prima seară și-a cucerit o simpatie neperitoare în publicul ales din sala cea mare a „Redutei orășenești” prin executarea măiestră și plină de căldură a concertului *h moll* de Saint-Saen. Enescu e unul din cei mai excelenți reprezentanți ai școlii franceze. Aplauzele nu s'au mai sfârșit, astfel că artistul a fost silit să execute câteva bucăți afară de program.

Tot atunci a cântat privighietoarea spaniolă M. Barrientos câteva arii de compozitori italieni excelând mai ales în „Lucia di Lammermoor” de Donizetti.

A doua seară a fost și mai strălucită. Atunci am văzut pe cei trei artiști: Casals, Enescu și Tovey împreună, executând, cu acompaniamentul orchestrei condusă de Nedbal, un concert de Brahms și unul de Beethoven. Alături de Casals și Tovey cari sunt deja cunoscuți în Budapesta, Enescul a dovedit că și el e demn de aceleași simpatii. A excelat mai ales prin tehnica lui extraordinară, prin căldura tonului și prin pricepera adâncă a peselor executate. Trilurile lui sunt cele mai desăvârșite. Ne-a plăcut mai ales în partea a doua a concertului Brahms în — andante.

Publicul din sală a fost ales din tot ce are capitala mai elegant și mai cult. Am remarcat în sală și pe arhiducele Iosif cu familia sa. Din primirea călduroasă, care i-s'a făcut artistului român am înțeles atât, că el va putea veni cât de des în capitala țării noastre fiindu-i asigurată simpatia și admirația sinceră a publicului din capitală.

Noi Români, adunați — durere — într-un număr foarte mic, i-am făcut ovații strigându-i la ieșire un „să trăiască” din toată inima. Pe fața artistului s'a văzut în momentul acela o vie și plăcută emoție. Ne-a dat câtorva autogramul, a vorbit foarte dragălaș câteva vorbe cu cei cari îl înconjurau și apoi a dispărut în odaia artiștilor.

Iar noi, puțini Români, ne-am simțit în seara aceasta mai veseli și mai acasă în acest oraș atât de străin pentru noi. Chipul frumos și impunător a lui Enescu a rămas pe veci întipărit în inimile noastre.

I. T.

x Seminarul juridic Dr. Gorébb, Cluj, Str. Farkas (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului juridic, e dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocatului.

INFORMAȚII.

A R A D, 4 Martie n. 1912

— **Episcopul Hossu în Caransebeș.** Cetim în „F. Dicc.” din Caransebeș: „Proa Sfinția Sa episcopul Dr. Vasile Hossu, dela Lugoj a fost luni la Caransebeș, însoțit de Dr. A. Cosmutza, medic în Budapesta și de d. Dr. Caius Brediceanu, spre a vizita pe P. S. Sa episcopul nostru Miron, cu care de mulți ani trăiește în cele mai bune legături de preținie, mai ales că ambii sunt născuți în comitatul Murăș-Turda. Întâmplarea a voit, ca această vizită colegială să fie totodată și vizita de rămas bun, căci P. S. Sa episcopul Lugojului se pregătește a-și ocupa demnitatea de episcop al eparhiei dela Gherla.

În onoarea distinsului oaspe episcopul nostru a dat un prânz festiv, la care au luat parte afară de konzistorialiști și câțiva onorațiori. În cursul mesei episcopul nostru a ridicat toast pentru înaltul său oaspe și coleg, dorindu-i sănătate, ca să poată mulți ani munci nu numai pentru biserica eparhiei sale, ci mai ales și pentru lătirca și întărirea culturii noastre românești, atât de înapoiate în unele părți ale noiei sale eparhii; iar episcopul Vasile a răspuns emoționat luându-și adio dela colegul său vecin, închinând în sănătatea lui. Cu trenul de 5 d. a. părintele episcop Hossu s'a întors la Lugoj, fiind petrecut până la gară de membrii de ai Konzistorului în frunte cu vicarul episcopesc, părintele arhimandrit Filaret Musta și de mai mulți onorațiori din loc.

— **Logodna principesei Elisabeta a României?** „La Presse associée” publică următoarele:

„Se vorbește mult la București și la Sofia despre apropiata logodnă a prințului Boris, moștenitorul tronului Bulgariei, cu principesa Elisabeta, fiica prințului Ferdinand, moștenitorul tronului României și nepoata Carmen Sylvei.

Principesa are optsprezece ani și e foarte frumoasă: frumsețea ei are reputație europeană.

Chestiunea s'a negociat între cei interesați la Londra, cu prilejul serbărilor încoronării.

Politica română care caută legături cu Bulgaria, nu e străină de această unire.

La castelul Cotroceni, reședința prințului Ferdinand al României, se fac preparative pentru această logodnă, care se crede că va avea loc la primăvară.”

— **Maj. Sa în Gödöllő.** Din Viena se lățișe săptămânile trecute știrea că M. Sa împăratul va veni luna aceasta — după programul anului trecut — pentru câțiva vreme la Gödöllő. Planul acestei călătorii a fost hotărât definitiv și se dă ca sigură plecarea M. Sale pentru ziua de 20 Martie, când deja împăratul Germaniei — a cărui vizită se așteaptă — va fi părăsit Viena. La Gödöllő M. Sa va sta două săptămâni și în acest interval va veni de mai multe ori la Budapesta și va da audiențe. În precajina Paștilor se va întoarce din nou la Viena și va rămâne în Schönbrunn până la începerea curei din Ischl. Ținând seamă că la manevrele armatei ce vor avea loc toamna aceasta în Ungaria M. Sa nu va lua parte, va pleca la Ischl mai curând ca de obicei.

— **Alegerea episcopului de Huși.**

Din București ni-se scrie:

Marele colegiu electoral compus din membrii Sinodului, Consistoriului supe-

rior bisericesc, Senatului și Camerei s'au întrunit Sâmbătă în sala Adunării deputaților și au procedat la alegerea unui episcop al eparhiei Hușilor, în locul devenit vacant prin alegerea ca mitropolit primit a P. S. Conon.

La orele 2 și jumătate I. P. S. Mitropolit al Moldovei, ocupând scaunul prezidențial a declarat deschisă ședința marelui colegiu. I. P. S. Sa a fost azistat de P. S. Episcop al Dunării de joos și de dnii Vasiliu-Cristescu senator și E. Melic, deputat.

După ce a fost făcut apelul nominal al tuturor membrilor marelui colegiu, a început votarea după regulile obișnuite.

Terminându-se votarea, I. P. S. Președinte a numărat buletinele, apoi a procedat la despuierea lor.

La orele 3 și un sfert I. P. S. Sa a comunicat următorul rezultat:

Votanți 196.

Majoritate absolută 99.

P. S. Arhieru Nicodem Băcăoanul 161.

P. S. Arhieru Meletie Conștăeanul 16.

P. S. Calistrat Bârledeanu 15.

P. S. Sofronie Craioveanu 4.

I. P. S. Mitropolit Președinte a proclamat ales Episcop al Hușilor pe P. S. Arhieru Nicodem Băcăoanul.

Manifestații antiungurești. În Dalmația continuă să se agite spiritele contra tendințelor șovine ale ungarilor și a banului Cuvaj, ridicat de aceștia în fruntea Croației. Aproape toate orașele din săși aibă partea lor în aceste agitații naționaliste și vinerea trecută s'a ținut în Castel-Vechio, o mare adunare populară la care au luat parte toți locuitorii. S'au ținut mai multe vorbiri vehemente la adresa banului Cuvaj și a fost ars un steag ungar.

Publicul s'a retras în corpore pe străzile orașului și ajungând în port a împedecat intrarea unui vapor ungar de mărfuri prin șuerături și huiduieli. Căpitanul vaporului văzând primirea ce i-se face a crezut de consult săși facă calea întoarsă și a plecat din oraș fără să fi descărcat mărfurile cu destinația în acest oraș.

— **Alegeri sinodale.** Din Oravița ni-se scrie: Duminecă în 12/25 Februarie s'a ținut în cercul *Uiclova-română* alegerea alor doi deputați mirenii pe noul period de trei ani la sinodul protopresbiteral al Oraviței, fiind aleși cu majoritate absolută a voturilor învățătorii: *Simeon Veverita* și *Nicolae Călnicean*.

— **Un concert românesc la Bruxelles.** Vinerea trecută, spune „L'Independance Belge”, a avut loc la legăția română din Bruxelles o audițiune muzicală, care a fost onorată cu prezența contesei de Flandra, mama regelui Albert și soara regelui Carol al României.

Ziarul adaugă că concertul a avut ceva caracteristic: a fost eminent românesc.

În adevăr concertul a avut loc, conform dreptului internațional, pe teritoriul românesc; doi artiști de seamă, Enescu și Goleșu erau români, iar în saloanele legăției puteai admira nouă tablouri ale marelui pictor național Grigorescu și mai multe piese remarcabile ale altor maeștri români: Mireea, Lukian, Voinescu, Grant, Simionide, etc.

În timpul acestor frumoase petreceri, contesa de Flandra a adresat o telegramă regelui Carol.

Asistența a fost compusă din tot ce are Bruxellesul mai de elită.

— **Inmormântarea avocatului Ioan Maior.** Din Orăștie ni-se scrie: Joia trecută am petrecut la groapă pe tânărul avocat din Ilia Mureșană *Dr. Ioan Maior*. Moartea lui a stârnit atât aici, unde era cunoscut de pe vremea când era candidat de avocat, cât și în Ilia, unde avea cancelaria de 4 ani încoace, un adânc și general regret, deoarece era cunoscut, iubit și stimat de toți, ca un român de inimă și om de omenie. La îngropăciune au luat parte afară de colegii români din Orăștie, și cei din Ilia și Dova. De remarcat este absența absolută a colegilor săi străini de neamul nostru. Serviciul bisericesc l-a săvârșit preoții dnii Dr. Traian Frențiu și Ioan Vaidean, iar corul sub conducerea dlui I. Branga a cântat frumoasele noastre cântări funebre. La marginea gropii a rostit în numele colegilor români și a prietenilor săi, tânărul avocat din Orăștie dl Dr. Romulus Boca, un înduioșător cuvânt de adio, care a mișcat prin frumsețea și adâncimea ideilor, până la lacrimi întreaga asistență. Odihnească în pace.

— **Inundații în România.** Din Iași se anunță: După ultimele știri din județ, inundațiile au luat proporții mari, inundând mai multe comune și întrerupând circulația aproape cu totul între câteva sate, cauzând mari pagube locuitorilor.

Astfel tot șesul din partea stângă a șoselei naționale Lețcani-Cucuteni și până la Iași este complet inundat de Bahlui.

Din cauza șesului inundat, circulația între comunele Horlești și Cucuteni este cu totul întreruptă.

De asemenea circulația este întreruptă între comunele Cucuteni și Cogeașca, unde din cauza apei mari, s'a rupt și podul.

Din Țigănași se comunică, că apa Jijiei crescând și venind mare, a acoperit complet podul de peste Jijia, întrerupând astfel circulația.

Comunele Priscani și Moren au întrerupt circulația cu Iașul.

După ultimele știri aflăm că comuna Oprîșeni a fost inundată complet. Aici apa venind mare a trecut peste șosea spre satul Osoi, întrerupând circulația și cauzând locuitorilor mari pagube.

Panica este foarte mare, locuitorii și-au luat vitele și s'au retras.

De asemenea jumătate din com. Țuțora a fost inundată.

D. C. L. Negruzzi, prefectul județului stă încontinuu în legătură cu comunele inundate, dând ordine și luând toate măsurile necesare, pentru a se veni în ajutorul inundaților.

În urma ordinelor date, s'au trimis ajutoare precum și un număr de bărci de salvare.

De asemenea s'a trimis un număr de oameni cu instrumentele necesare de facere de dinamită, spre a se sparge ghița, pentru a se putea evita topirea.

— **Se caută maeștri rotari.** La d. Miazil Ocoșlofșchi maeștru rotar din Iași str. Crucei Nr. 17 România, află aplicare 4 rotari și cosari.

— **La fondul Episcopului Nicolae Popea** pentru masa învățeșilor meseriași, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”, au mai dăruit: George Dordea, blănar (București), 20 bani, Ioan Popa, paroh (Vidaul rom.), și fiul său Emil, 40 bani; Nicolae Peicu, funcționar la „Asociațiune”, 20 bani; Nicolae Rembea, învățător (Sibiel), soția sa Raveca u. Pan și fetița lor Mărioara, 1 cor. George Poponea, cond. tip., arhid., 20 bani și Demetriu Axente, cul. tip., 30 bani. La legatul T. L. Albin, pentru ajutorarea copiilor din Cut, aplicați la meserii, al acestui fond au mai dăruit: Nicolae Clonța, paroh (Beelean), 50 bani, Ioan Petrișor, paroh (Alțița), 20 bani; dna Paraschiua Maxim, văduvă de jude r. (Săliște), 36 bani, Toma Doican, paroh (Sebeșul infer.), 20 bani și Viorica Tordășianu, 10 bani.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chemică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

— **Gioconda regăsită.** Sâmbătă seara Parisul era în mare fierbere. Se șvonișe că au regăsit pe nemuritorul Giocondă și toți agenții secreți cu Lepine în frunte s'au luat după chelnerul care le adusese știrea. Au ajuns la un otel unde se zicea că ar fi ascuns tabloul. Deși nimeni nu credea în această poveste, totuși au fost luate toate precauțiunile de lipsă. Și când au deschis garderoba în care era Gioconda, au dat de fapt peste tablou. Era acolo înfășurată sul, așa cum va fi fost pusă dela început. Aceeași Giocondă, cu zâmbetul divin pe buze, dar într-o heligravură mizerabilă, copiată după nemuritorul tablou al lui Da Vinci.

— **O spaimă neintemeiată.** Călătorii dintr'un tramvai ce trece peste unul din principalele ringuri ale Vienei au avut Dumineca trecută parte de un spectacol foarte interesant oferit de un tânăr călător ce se grămădise într'un colț întunecat al tramvaiului. Abia se așezase și începu cu gesturi nervoase să-și aranjeze barba și mustățile cari se cumoșteau cât de colo că sunt false. Toată lumea începuse să-l spioneze și aștepta să înceapă careva primel atac pentru a fi demascat. Omul însă când s'a văzut la strâmtoare a sărit din tramvai și a luat-o la fugă. Căneva însă s'a repezit după el, dar pricinașul simțindu-se urmărit a sbughit-o în alt tramvai și a plecat. Cel ce-l urmărea însă nu s'ar fi dat bătut și chemând un gardist au luat un taximetru și hai după el. Nu peste mult l'a ajuns și bietul pricinaș a fost ridicat cu hăpea și dus la poliție. Care l'a fost însă mirarea când aci au descoperit pe un biet chelner inofensiv care voia să facă mătunșei sale o surpriză nevinovată, din prilejul revederii. Fierște, i-au dat drumul, dar fără îndoială după neplăcuta aventură, nepotul a abzis de a-și continua gluma.

— **Lăcașul din urmă.** Bietul Hermann Bang, fatalitatea îl persecută și după moarte. Toată viața a avut socotelile exacte, a bijbăit pe dibuite prin lumile de aștri și a visat o muzică divină, turnându-i armonia în ritmul versurilor sale nemuritoare cari i-au consacrat locul între cei mai mari scriitori danezi. De curând plecase într'un turneu prin America pentru a aduna încă o ramură de lauri în conuna care-l împodobește, dar i-a fost scris să moară pe drum. Osămintele i-le-au adus acasă și l'au îngropat eri în Copenhaga. Dar când a căzut cel din urmă bulgăr de țărână deasupra srierului și ponosul veșnicei poezii se perduse printre morminte, a sosit un alt mort și abia atunci au băgat de seamă prietenii că poetul a fost internat într'un locaș străin. Bang, bietul, greșise și acum numărul.

— **Noi însoțiri Raiffeisen.** Tribunalul r. din

Alba-Iulia a luat cu aprobare la cunoștință statutele însoțirii de credit sistem Raiffeisen din Vingard, alcătuită la stăruința dlor Pompiliu Predovici, paroh, Ioan Mihai, învățător și Nicolae Ciugurdeanu, comerciant și cu conlucarea secretarului Reuniunii române agricole sibiene, a dlui Vic. Tordășianu. Noua însoțire a aderat la proiectata centrală a însoțirilor, pusă la cale de Reuniunea noastră agricolă.

În comuna Valendorf s'a întemeiat o nouă însoțire de credit sistem Raiffeisen cu 70 membri. Meritul înființării revine harnicului învățător Ioan Drăghits de acolo, totodată casar al însoțirii. Noua însoțire alcătuită după principiile adoptate de Reuniunea română agricolă sibiiană a aderat la înființarea centrală a însoțirilor contemplantă de Reuniunea amintită. (Invingătorul).

— **La fondul Dr. D. P. Barcianu** pentru ajutorarea sodalilor (calfelor) fără de lucru, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, au mai dăruit: Ioan Răduț, paroh (Selistat) 50 bani, Popovici Mondoc, învățător (Sebeșul-superior) și soția sa Ana n. Totan, 60 bani, Basiliu Necea, paroh (Dridf), soția sa Valeria n. Decianu și copiii lor Sabina, Mircea, Radu, Virginia, Minerva, Viorel, Dora și Livia, 1 cor., Ioan Hanzu, paroh (Cacova) și soția sa Maria n. Baltes, 50 bani și Vic. Tordășianu president 10 bani.

— **Cavalerul Paterno.** Puțini își vor mai aduce aminte de acest nume, care acum un an a preocupat câteva luni opinia publică italiană. E asasinul contesei Trigona, dama de companie a reginei Italiei și soția unui bărbat descendent al celei mai înalte aristocrații italiene.

Într'un moment al nitării de sine și poate în mare parte și pe urma purtării ireproșabile a cavalerului Paterno, pe atunci căpitan de cavalerie, contesa a devenit amanta acestuia. Aceasta i-a fost perzarea, căci din aceeași elipă căpitanul a început să-i stoarcă sume însemnate de bani, amenințându-o că în caz contrar va aduce soțului la cunoștință relațiile dintre ei. Când a avut loc asasinatul căpitanul dase întâlnire contesei într-o vilă din vecinătatea Romei. Cu acest prilej i-a cerut din nou bani, iar la răspunsul negativ al acesteia a scos revolverul și a împușcat-o. După săvârșirea crimei a încercat să se sinucidă, dar glonteile a dat greș și după o vreme s'a vindecat în spital. În cursul convalescenței însă au apărut asupra lui simptome de alionație. După ce se întrămase de-a binele, a fost închis în pușcăria Arena. Aci însă a înebunit cu desăvârșire și strălucitul cavalier de odinioară cântă între peretii temniței psalmi și face rugăciuni, închinându-se preot și cerind ertare pentru păcatele muritorilor.

— **La fondul de 20 bani** al Reuniunii meseriașilor sibiieni pentru cumpărarea unei case cu

hală de vânzare au mai dăruit: Candid Popo, învățător la școala de aplicație seminarială, soția sa Elisabeta și copilele lor Mărioara, Silvia și Minodora 1 cor., Aurel Bungărdeanu, preot (Bilac) 20 bani, George Dordea, blănar (București) 50 bani, Dr. Aurel Crăciunescu, profesor sem. 1 cor., Emilian Dancăș, paroh (Rășinari) 20 bani, Rr. Sebastian Stanca, par. (Sebeșul-sūs.), soția sa Maria n. Munteanu și fiii lor Mircea și Horia 1 cor., Iosif Moldovan, preot (Ortiteag) și soția sa Sofia n. Glițe 1 cor., Dr. Alexandru Morariu, avocat (Elisabetopol) și soția sa Valeria n. Albini 2 cor., 50 fil. și V. Tordășianu, prez. 10 bani.

× Dacă vrei să bei ceai ieftin, poți să încerci, căci litru de rum englezesc și o cutie de ceai costă numai 2 cor. Un litru de esență pentru diferite licheururi 50 fil., un litru esență de rachiu 20 fil. și un litru esență pentru rum 40 fil.

Preservative pentru bărbați și dame bucată 40 fil. Legături pentru vătămătură, pentru burtă precum și alte articole ce se țin de branșe se află la drogueria „Juger” alui Fekete Mihály, Marosvásárhely, Piața Széchenyi. Comandele peste 10 cor se trimit franco.

× Numai sămânțe de a lui Mauthner târguiesc economii și grădinarii, cari să știu neșeta bine asupra lucrului; și atunci dacă altfel de sămânțe ar fi mai ieftine, pentru că știm din experiență, că acele nu corespund și numai paguba lor o să fie la urmă.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Petru Laslo, K.-Szt.-Lőrincz. Am primit 9 cor. abonament până la 1 Aprilie '912.

Oprea Greavu, Veresegyház. Am primit 14 cor. abon. până la 1 Aprilie 1912.

P. Ștefănescu, Com. Dobromir. Am primit suma de Lei 20 abon. pe sem. II 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu,
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. RÓTH KÁLMAN,
MEDIC.

TEMESVÁR-ERZSÉBETVÁROS.
Strada Batthyány 2. (Colțul str. Hunyady)

Cosultațiuni: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Cosultațiuni separat pentru tuberculoși.

Altoire cu Tuberculin.

Leon Tolstol.

229

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

„Iată dar, orașul asiatic cu nenumăratele lor biserică, Moscova, sfânta lor Moscova!... Era și vreme”.

El se dete jos de pe cal, porunci să se întindă planul Moscovei dinaintea sa și ordonă să i-se trimeată interpetul Dideville.

Napoleon, găsea el însuși ciudat că dorința pe care o hrănea de atâta timp se realiza în sfârșit și el privea, prin limpezimea radioasă a dimineții, când orașul, când planul, verificând amănuntele, iar siguranța posesiunii îl bucura și-l înspăimânta totodată.

Și el privi suita sa și trupele cari se apropiau și se îndesau.

„N'as avea decât un gest de făcut, un cuvânt de rostii și antica capitală a Tarilor ar fi distrusă! Dar am fost întotdeauna milos cu cei învinși. Vreau să fii marinos și mare.”

— Aduceți-mi-i pe boieri, spuse el celor ce-l înconjurau.

Un general cu o suită strălucită alergă numai decât spre a conduce deputațiunea.

Doză ceasuri trecură. Napoleon dejună și rămase pe acelaș loc, așteptând deputațiunea. Discursul pe care voia să-l rostască boierilor era deja făurit în mintea sa. Era un discurs plin de demnitate și pătruns de acel fel de majestate pe care Napoleon știa s'o pună în cuvintele ca și în actele sale.

Tonul de mărinimie pe care voia să-l ia la Moscova, îl tiră fără de voia sa.

Dar acei cari trebuiau să vină cu deputațiunea, se întoarseră cu vestea că Moscova era goală și că nu găsiseră nici un boier. Mareșalii și generalii erau palizi și mișcați. Nu știrea că Moscova e părăsită îi înspăimânta, oricât de grav ar fi fost evenimentul acesta, ci se întrebau cum să anunțe împăratului această veste fără a-l pune într-o situațiune ridiculă, el care așteptase timp de mai bine de două ceasuri sosirea boierilor pe când în realitate în oraș nu mai erau decât o sumă de moșici beți.

Unii din mareșali erau de părere să se formeze cu orice preț o deputațiune oare-care. Ceilalți dimpotrivă combăteau această părere, afirmând că Majestatea Sa trebuia pregătit cu dibăcie și prudență la aflarea adevărului.

Situația era cu atât mai penibilă, cu cât împăratul tot meditănd asupra proiectelor sale mărinimoase, se plimba în fața planului Moscovei privind din când în când pe șosea cu un suris mândru și voios.

— Nu, este imposibil, spuneau generalii din suită ridicând din umeri și neîndrăznind să spună că situația era ridicolă.

Cu toate acestea împăratul, obosit de o așteptare zadarnică și bănuind cu simțul său cel fin că un moment solemn are nevoie să fie scurt pentru a fi măiestros, făcu un semn cu mâna.

O lovitură de tun răsună și trupele franceze cari înconjurau Moscova, intrară în oraș prin toate porțile deodată.

Trupele se înghesuiau, mergeau în pas forțat și în trap, ridicau nori de praf și scoteau țipete răsunătoare.

Tirât de mișcarea trupelor, Napoleon înaintă până la bariera Dorogomiloff, apoi făcu din nou popas ca să aștepte deputațiunea.

XLIII.

Moscova era deșartă cu toate. Cu toate că mai rămăsese întrinsul a cincea parte din locuitori, orașul era deșert. El era deșert ca un stup care și-ar fi perdut regina și care se bate cu moartea, în momentul când Napoleon neliniștit și mâniat aștepta deputațiunea, acest act de conveniență pe care, după părerea sa, Rusia nu ar putea să-l suprimă față de diusul.

Când i-se declară cu toată menajarea posibilă că Moscova era goală, el privi cu iritare pe interlocutorul său, apoi întorcându-se, începu să pășească în sus și în jos.

— Să înainteze trăsura, zise el.

El porunci aghiotantului său de serviciu să pășească alături de diusul și intră în oraș.

„Moscova deșartă! Ce eveniment neașteptat!” își zise el.

El nu pătrunse în centrul orașului ci se opri la un han din Ioburgul Dorogonuloff.

VLIV.

În seara de 1 Septembrie după convorbirea sa cu Kutuzow, contele Rostopșin, jignit și furios de a nu fi fost invitat să ia parte la deliberările consiliului de rășboi și fiindcă Kutuzow nu dăduse nici importanță ofertelor lui de serviciu și mai ales văzând că în tabăra lui Kutuzow, chestiunea patriotismului capitalei era considerată nu numai ca un lucru secundar, dar chiar de prisos, în seara aceea dar, contele se întoarse în casa lui. El își luă cina și fără să se desbrace se întinse pe canapea, dar pela ceasurile unul din noapte el fu deșteptat de un curier care-i aduse o scrisoare dela Kutuzow. Comandantul șef îl prevestea pe contele că trupele rusești se rătrăgeau pe drumul dela Riazan în dosul Moscovei, și-l ruga să trimeată agenți de poliție pentru a escorta trupele în trecerea lor prin

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«.)

TIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe rate. — Gramofoane cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplătă. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

BICICLETE

de renume mondial:

**THE CHAMPION
și PREMIER**

cu osie campanilară,

roată automată (cu frână liberă) se vând pe lângă garanția de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără nici o ridicare de preț, în rate lunare de 12 și 15 cor precum și părți alcătuitoare pentru biciclete, ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. — În urma circulației mare unde în toată Auto-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus. — La cumpărări mari se dă rabat mare.

Láng Jakab és fia

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapest, VIII., József-körut 41.

Filiale: Boross-tér 4 și în Buda, II, Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

De neîntrecut:

Spălătorie aranjată cu mașini electrice pentru curățirea chimică a hainelor, colorare și spălarea fulgilor de perini.

LUCZA JÓZSEF

Seghedin—Szeged, Laudon-utca 9. sz.

(Colțul pieței Valeria.)

Având sistem propriu de-a curăți chimic și a colora, sunt neîntrecut în meseria mea. Colorez haine de domni, dame, copii, danțele, stoffe de mobile și covoare. Pierdelele le spal cu mare grije. Pentru doliu colerez haine în negru. Comandele le execut îndată cu mare acurateță. Baltoane de piele le colerez în colori închise.

Singurul compactor român!

Am onoare a înștiința onor. public din Arad și provincie, că mi-am aranjat atelierul cu cele mai moderne mașini și material. — Execut pe lângă prețuri moderate: cărți bisericești, (Evangelii, etc.) cărți școlastice, cărți comerciale, tot felul de protocoale, cărți de legi, cărți pentru biblioteci și totfelul de lucrări atingătoare de aceasta branșă. — Sperând, că onoratul public mă va cerceta și încuraje cu comandele, am remas cu deosebită stimă:

IUSTIN ARDELEAN,

LEGĂTOR DE CĂRȚI.

ARAD, WEITZER JÁNOS 13.

(Vis-à-vis de postă)

: Atelier de croitorie :

Ioan Avram,

→ Bistrița ←

Strada Iemnelor Nr. 63.

în casa Dr. Onișor, peste drum de casa comitatului.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că mi-am deschis modestul meu

atelier de croitorie

în strada Iemnelor nr. 63, unde l-am mărit și aranjat după cele mai nouă recepțiuni, astfel că acum sunt în plăcuta poziție de-a putea ținea în depozit permanent o cantitate însemnată de stoffe și alți articli de branșă. — Materialul este cel mai bun, prețuri cât se poate de moderate, comandele urgente se efectuează în cel mai scurt timp.

**Stoboare de
sârmă**

tari și trainice!

Fabricație de prima calitate.

În atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, pentru vile, grădini, terenuri de vânătoare etc.

KLEIN ISTVÁN,

fabrică pentru împletituri de sârmă,

Szeged, Kelemen utca 4 sz.

Trimis și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

Cele mai frumoase rețele!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut nisip (prund), coșnițe pentru nisip, buriane pentru schintei, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și stouri pentru ferești de ori-ce mărime.

Prețuri ieftine! — Serviciu prompt
Prospect de prețuri trimis gratis.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procent de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 1—65 ani, rămânând procentele acele.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătire în rate

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura generală comerclală.

Palmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

Réthy și Schreithofer

fabrică de cârnățării și mezoluri.

Instalațiuni electrice.

Déva, (Piața principală).

Recomandă carne proaspătă de vită, porc, vițel, oaie și miel, carne de porc afumată, cârnățării, slănină și unsoare în gros și în detail. La dorință livrează unsoare topită în vase proprii. — Cumpărătorilor vechi dă scădere la preț. Serviciu prompt! — Cereți catalog!

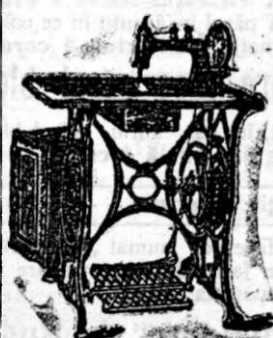

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat din nou, unde primește comande și reparări de lucruri ce aparțin în branșe, precum

Mașini de cusut
Mașini de scris
Biciclete și
Gramofoane etc.

Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Traian Turturean

lăcătuș artistic și de edificii

Bistrița — Besztercze.

10% economie la comanda
— de lucrări artistice. —

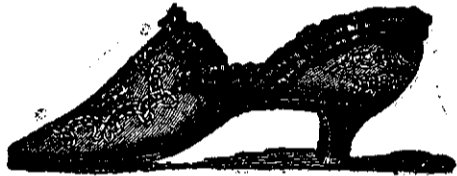
Lucrătoare aranjată cu mașini moderne.

Atențiune la cuptoarele economice de bucătărie vestite în Transilvania. — Catalog și desemnări să trimit la cerere.

Premiat la a. 1902 din partea expoziției industriale din Beicherecul-mare.

BERBERSZKI MIKLÓS

păpușar,
— Nagybecskerek. —

Liferează în țară și străinătate păpuși de piele, pâslă, mătase și catifea, pentru bărbați, dame și copii cu prețurile cele mai ieftine. Serviciu prompt. — Catalog trimis gratuit. — Revizătorilor li-se dă rabat.

Stefan Fekesházy

Institut de văpeltorie de haine și curățătorie chimică.

Bistrița, Föter 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică

de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

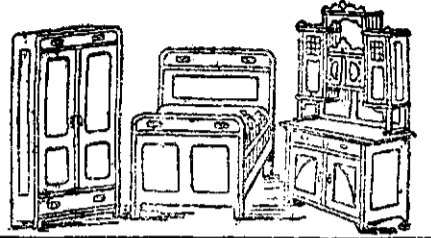
BAUMANN ARNOLD succesorul

LÁHNI KÁROLY,

fabricant de mobile.

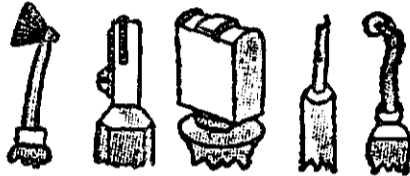
Alba-Iulia, Piața Szent István Nr. 11.

Recomandă mobile pregătite în atelierul său din cel mai bun material, pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garson și — birouri pe lângă prețuri ieftine. —

IRING HENRICH

fabrică de unelte pentru ciobotari
Ujpest, Lörincz-u. 50.

Recomandă pantofarilor și ciobotarilor precum și pielarilor unelte de branșe, calitate bună, prețuri moderate. — Comersanților se dă rabat. — Catalog gratuit și francat.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că mi-am aranjat în Timișoara, Piața George Nr. 4. un modern

atelier dentistic.

Practica mea veche mă dispenzează de o mai amănunțită recomandare, augurându-mi în schimb încrederea în satisfacerea ori-cărei pretenții a pacienților. — Cu stimă:

Götzl Mór,
dentist.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product igienic pentru curățirea și infrumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de infierbânteli, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudră. Bună la haluri, saloane și de zilnic folca, care acoperă încreșturile și e cu totul nestricăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1'60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea mătreței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 2 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă. La comanda să se noteze că părul înărunțit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r” apă care face părul blond

Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în (Cluj) Koloszvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurându-l totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

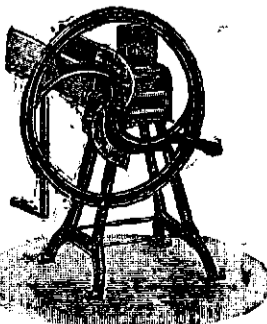
Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

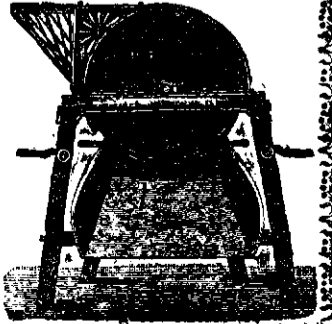
Hegyi János,

măestru lăcătuș de lucruri pentru zidiri și de artă. Atelier de mașini și depozit de mașini agricole.

(Casa proprie) Aiud — Nagyenyed, Strada Tövisi-ut.

Primește ori-ce lucrare de lăcătușerie artistică și pentru zidiri, precum și lucrarea și repararea be mașini agricole și industriale. La acele mașini cari nu se pot executa în atelierul meu, am luat reprezentanța și depozitul, mai multor fabrici, despre a căror fabricații m'am convins în decursul anilor, că sunt neexcepționabile. Rog să se adreseze în ori-ce afacere referitoare la bransa aceasta, — la mine, servind ori și cui cu lămuriri. Țin în depozit și mașini de cusut, cele mai bune fabricații, precum și cumpene, cântare, decimale. — Prețuri ieftine. — Catalog gratuit. Se dau cu garanție și condițiuni de plătit și în rate.

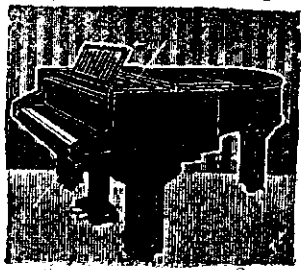
Pianuri sau Harmoniuri

se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada Clenădlul 9.

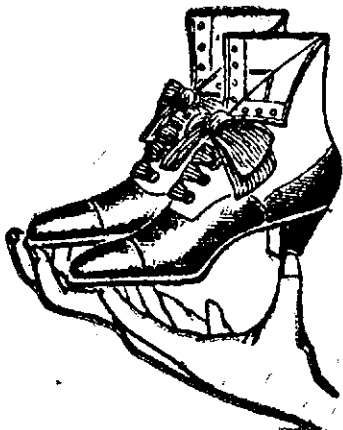
(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Intemeiat la anul 1867 ca I-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă: GHETE AMERICANE ȘI FRANCEZE cusute cu mâna în atelierul propriu precum și GHETE GATA, format modern pentru bărbați, femei și copii. *Galoși, ghete comoade și pentru gimnastică.* Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghete și creme excelente. Ghete pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. La comande din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Bumbera István,

croitor civil și preoțesc,
croitorul preoțimei greco-cat.

Oradea-mare — Nagyvárad.

Edificiul Bazarului (partea spre teatru). Telefon 869.

Sezonul de toamnă și iarnă!

Au sosit stoffe moderne, englezești, scoțiene și indigene, calitatea cea mai bună. Costumele croială modernă, și lucrate cu mult șic. Prețuri moderate. Lucru cu mare atențiune. Singurul depozit de articole preoțești și bisericestești.

Hans Fabritius

inginer

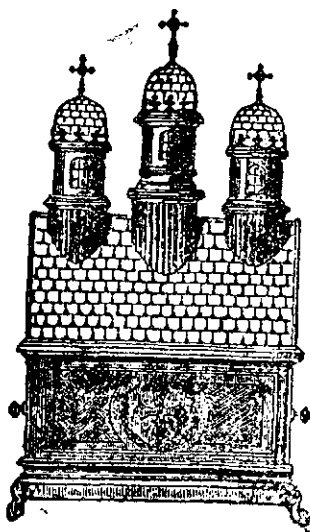
SIBIU, Reissenfelsgasse 11

primește executarea ori-cărui

conduct electric

pentru diverse scopuri.

Telefon 116-53.

Stiasny és Novák

turnătorie artistică de metal.
Budapest, VI, Váci-ut 179. SZ.

Lucrează diferite decoruri la edificii, cripte. Toarnă diferite părți pentru mașini precum și table cu inscripția pentru avocați, medici și ingineri. Table cifrate cu inscripția numelor de strade pentru orașe și sate, cu prețuri ieftine.

Mândria oricărei gospodine este pâinea bună și frumoasă!

În locul dospirii îndelungată și a frământării oboșitoare, este de recomandat mașina „IDEAL” pentru dospirea și frământarea pâinei, premiată în mai multe rânduri.

La expoziția de lucruri casnice din Timișoara 1908 distins cu Medalie de aur și diplomă.

Se poate comanda dela **LEITNER SÁNDOR,**
CLUJ-KOLOZSVÁR, Deák Ferenc-utca 3 sz.

GRAMAFOANE dela 28 cor. în sus. PLĂCI cu cântări românești.

Un mijloc de întărire pentru bolnavii de stomac

și pentru toți aceia, cari fie prin receală ori îngreunare de mâncări, fie prin lipsa de apetit, prin mistuirea grea, ori în urma mâncărilor prea reci ori prea fierbinți au contractat **catar, sgârcluri, dureri de stomac etc.**

este medicina

Baldrianum a doctorului Engel.

Baldrianum se recomandă contra tuturor durerilor de stomac, are calitățile unui vin excelent, care păzește contra tuturor urmărilor, precum: nervositate, insomnie, amețeli și flegmă.

În urma compoziției sale excelente, având vin de Samos, picături de Baldrian, sirop de smeură și de ci-reșe. **Baldrianum** este de recomandat și contra constipției și diareei precum și la toate cazurile, când se reclamă întărirea organismului.

Baldrianum Dr. Engel nu conține absolut nici o materie stricăcioasă și se poate întrebuința și din partea celor cu construcție mai slabă, precum dame și copii, timp mai îndelungat. E de preferat să se ia dimineața pe nemâncate și seara înainte de culcare în cantitate de un păhar de licheur. Copiii și cei slabi să ia **Baldrianum** în apă caldă și să-l îndulcească cu puțin zahăr.

Baldrianum Dr. Engel se află în sticle de 3 și 4 coroane în toate farmaciile din Ungaria, precum și în Arad, Aradul-nou, Glogovác, Gyorok, Ménes, Paulis, Lippa, Hidegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornya, Világos, Egres, Nádas, Berzova, Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogaros, Szerb-Sz.-Péter, Perjámos, Szemlak, Sáralfalva, Nagylak. Farmaciile din Arad trimit în ori-ce parte.

Să ne păzim de imitații!

Cereți numai

Baldrianum Dr. Engel!

„ORAVICIANA” societate pe acții în Oravița.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »ORAVICIANA SOCIETATE PE ACȚII« în Oravița sunt prin aceasta convocați la

a XIX-a adunare generală ordinară

care se va ține **Joi în 14 Martie a. c. st. n. la 10 ore a. m.** în localul institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul anual al inspecțiunii.
4. Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului curat și votarea absolutorului.
5. Hotărâre asupra unei emisiuni noi de acții.
6. Hotărâre asupra înființării de filiale.
7. Eventuale propuneri.

Oravița, la 22 Februar 1912.

Direcțiunea.

ACTIVA	CONTUL-BILANȚ.		PASIVA	
Casa în număr	103500	33	Capital de acții	550000
Casa de păstrare poștală	8548	07	Fond de rezervă	286263.98
Escont de cambii	816473	29	Fond de rezervă disponibil	41372.06
Escont de cambii cu acoperire hip.	1152308	27	Fond pentru diferență de curs	5290.64
Imprumuturi hipotecare	1735914	09	Fond pentru amortizarea edificiului	5000.—
Obligațiuni cu caventați	48736	63	Fondul Consorțiului de ajutor și consum	6764.04
Debitori în Cont-curent	24500	—	Depuneri	2594595.44
Efecte	227798	40	Reescompt	740386.55
Bon în Giro-conto și la alte bănci	23255	43	Imprumuturi hipotecare cedate	67028.93
Imobile: casa institutului	64855	83	Interese anticipate	34206.11
Realități	106582	58	Dare după interese depuneri	5925.86
Expozituri: Vrány, Varadia, Rakasdia, Vrányucz, Székás, Jám, Mercsina, Berlistye, Nikolincz, Gerlistye	11615	73	Dividendă neridicată	208.—
Interese reescompt anticip. și după impr. hip. cedate	11194	67	Diverși creditori	736.—
Interese efecte restante	1529	10	Profit curat	68833.48
Diverși debitori și interese restante	67198	67		
Mobilier după amortizare	2600	—		
	4406611	09		4406611.09

DEBIT	PROFIT ȘI PERDERE.		CREDIT	
Interese depuneri	118118	09	Interese escompt	143284.52
Interese reescompt	31036	92	Interese hipotecare	130797.45
Interese impr. hip. cedate	3924	55	Interese după obligațiuni cu caventați	2399.99
Salare	23168	36	Interese efecte	9755.13
Relut de cortel	2926	67	Interese cont-curent	346.16
Spese de birou, porto, comp. de timbru, prenumerațiuni și alte spese	11856	26	Venite dela imobile	3859.92
Dare directă, comunală etc.	16763	27	Diverse venit	1285.77
Dare după interese depuneri	11812	48		
Chirie	3000	—		
Amortizare de mobilier	288	86		
Profit net	68833	48		
	291728	94		291728.94

Ilie Trăilă
director.

Oravița, 31 Decembrie 1911.

Ioan Perian
sefcontabil.

DIRECȚIUNEA:

Alex. P. Popoviciu **Victor Porușiu** **Petru Bernaz** **Iosif Nedici** **Dr. Petru Cornean** **Dr. Ion Nedelcu**
Ion Maran **Dr. Mihai Grosșian** **Dr. Ion Mangluca** **Simeon Vișan**

Conturile prezente confrontându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat exacte.

INSPECȚIUNEA:

Ion E. Țieranu **Iuliu Roșiu** **Gheorghe Jianu** **Nicolae Beloane**
președinte. **Iacob Botoș** **Gheorghe Dragoescu** **Gheorghe Lipovan.**